

Eszmeester

Az munka olcsóbb, gyorsabb,
gondosabb!

**A
barkács-
tapéta díszít
és eltakar
19-21. oldal**

86/7

Forgó tálaló

Hangulatos és praktikus, kertben és lakásban egyaránt használható az asztalra állítható, forgó tálaló. Hidegtálak, köretek, flekken, kávé, tea, sütemények kínálásához mutatós a célszerű kisbútor, amelyen mindez elérhető közelségben van. Az anyagigénye kevés, ezért megéri, hogy akik elkészítik, tetszetős, hibátlan faanyagot használjanak.

Anyagok

Ha eredeti állapotában hagyjuk majd a faanyagot, akkor a tálaló sűrű erezetű vörösfenyőből a legszébb, de mutatós lesz bármilyen egyenes szálú, nem göcsörtös fából is. Aki a sötétebb tónusokat kedveli, és be tud szerezni pl. dió- vagy tölgyfát, azt is használhatja. Szép és érdekes összeállítás, ha a lapokat sötétebb és világosabb anyagok-

ból állítjuk össze. Persze ebben az esetben nagyobb körültekintés, pontosabb és alaposabb munka szükséges.

Szerényebb lehetőségű ezermesterek legegyszerűbben rétegelt lemezből készíthetik el a lapokat. Így is van lehetőség a csinosításra. Ugyanis a kereskedelemben többféle faerezetű, öntapadós barkácstapéta kapható. A tapéta eltakarja az olcsóbb, de hibás fa felületét, tehát bármilyen anyagból is készíthetünk ízléses tárgyakat. Most egy munkadíjigényes tálaló (1. kép) kialakítását ismertetjük, de bemutatunk egy egyszerűbb kivitelűt is (2. kép), amelynek munkamenete azonos az előzőével.

Előkészítő műveletek

Kezdjük a forgóállvány anyagának előkészítésével. A megvásárolt és ízlés szerint kiválogatott, azonos vastagságúra gyalult, kb. 20 mm vastag deszkaanyagot ragasszuk össze. Ügyeljünk arra, hogy a desz-

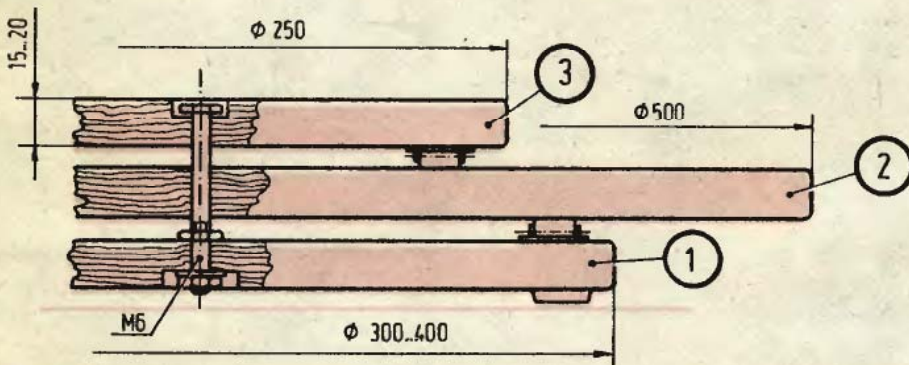
de kis ügyességgel körfűrészszel is megoldhatók. A tárcsák éleit gondosan csiszoljuk le, majd fogjunk hozzá az összeállításhoz.

Az alkatrészek

A talprésszel kezdjük az összeállítást. A tárcsa (1) széléhez közel — a felső lapján — készítsünk süllyesztékeket a 6 db, ún. fiókgörgő felszereléséhez. Ezt legcélszerűbb a görgők fémtalpának megfelelő, Forstner fúróval (5. kép) végezni. Ügyeljünk arra, hogy a süllyesztékek azonos mélységűek legyenek. Utána facsavarokkal erősítsük be a görgőket (6. kép). Nagyon fontos, hogy a görgők forgási tengelye a tárcsa középpontjára mutasson.

Az asztalrész (2) nem kíván különleges munkát. A felső lap (3) alsó részén a fiókgörgők felszerelését az alaphoz hasonlóan végezzük el.

Ha ezekkel a munkákkal megvagyunk, a felső lap középpontjában készítsünk süllyesztéket az összefogó csavar feje számára, majd egy

kák végein az évgűrűk ellentétes irányú ívűek legyenek (3. kép). Ez azért fontos, mert az így összeragasztott anyag nem vetemedik.

A kialakított tömböket szalagfűrészszel, körfűrészszel (4. kép) daraboljuk kb. 20 mm-es lapokká. (A rétegelt lemezből elegendők a 15 mm vastag lapok.)

A felfűrészelt részeket élragasztással egyesítjük. A ragasztó megkötése után vágjuk ki a körlapokat. Amint az a rajzon is látható, három lapra van szükségünk. Az alsó talprészre (1), magára az asztallapra (2) és a felső lapra (3).

A talprész (1) 300—400, az asztallap (2) 500, a felső lap 250 mm átmérőjű legyen. A kontúrok mentül vágásokat legcélszerűbb dekopir fűrészszel vagy szalagfűrészszel végezni,

Ø6-os fúróval fúrjuk át. Az asztallapon (2) csak furatot kell kialakítani. A talprész (1) alsó oldalán is szükség van süllyesztékekre az alátét és az anya részére.

Az élek és a felületek gondos átcsiszolása után a tárcsákat szintelen nitrolakkal kenjük be.

Csapágyazás

Az összefogó csavart egy M6-os hatlapfejű csavarból készítsük, melynek fejét reszeljük 3 mm magasra vagy köszörüljük. Ezt a megoldást azért választottuk, mert egy

Ezermester

A MAGYAR
KOMMUNISTA IFJÚSÁGI SZÖVETSEG
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
BARKACSOLO FOLYOIRATA

1986. 7. szám, XXX. évfolyam

FŐSZERKESZTŐ: SZÜCS JÓZSEF

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó
Vállalat

Felelős kiadó: Dr. PETRUS GYÖRGY
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Réval
utca 16. Telefon: 116-660. Megjelenik ha-
vonta egyszer. Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető a hírlapkiadásokról és a
Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI, 1906
Budapest V., József nádor tér 1.) Közvet-
lenül vagy postautalvánnyal, valamint át-
utalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi
jelzőszámára.

Előfizetési díj: negyedévre 45,- Ft,
fél évre 90,- Ft, egész évre 180,- Ft.

Közlésre alkalmatlan kéziratokat, képeket,
rajzokat nem őrzünk meg
és nem juttatunk vissza.

Index: 25 213

ISSN 0230-1407

86.2507/20-07 Zrínyi Nyomda
Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 78.

Felelős vezető: Vágó Sándorné
vezérigazgató

A tartalomból:

MUNKAFOGÁSOK	
Alapozás mázolás előtt	28
Parkettcsiszolás, -mázolás	32
CSALÁDI ÉS HÉTVEGI HÁZ	
Fokártevők	16
Kerti sütők	17
Rusztikus díszítőelemek	34
BEMUTATJUK	
A farostlemezt	8
A BNV-n látottakat	12
„Barkács-tapétát”	19-22
KISBÜTOROK	
Forgó tálaló	2
Gördíthető viráglépcső	38
AJÁNDÉK	
Divattáska hálóból	23
ELEKTRONIKA	
Számítógépprogram (Paletta)	5
Funkciógenerátor IC-vel	6
ESZKÖZÖK, KIEGÉSZÍTŐK	
CB-hez hangterelő állvány	10
Féklámpa kerékpárra	15
„Gumi”-fogak	31
ÖTLETPARÁDÉ	24
NEMZETKÖZI ÖTLETPARÁDÉ	27

Szerkesztőség:
Budapest VI., Desseffy u. 34. 1066
Telefon: 117-250

Postaküldemények:
Budapest Pf. 328. 1393

Telex: 22-6423

Olvasószerkesztő: Dobos Ferenc
Tervezőszerkesztő: Simó Sarolta
nyomdai parai üzemmenők

Rovatszerkesztők:

Schmidt Lászlóné gépészmérnök
Perényi József okl. gépészmérnök

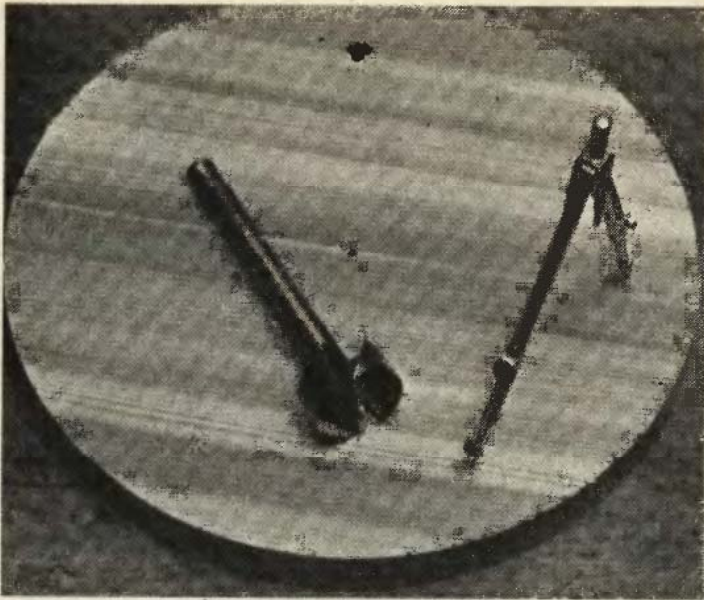
Amtmanné Hédervári Zita
okl. belsőépítész

Folytatás a 4. oldalon

1986/7

7/3

5

Folytatás a 3. oldalról

speciális összefogó csavar kialakítása nehezen oldható meg barkács eszközökkel. A csavart felülről toljuk be a felső (3), majd a középső tárcsa furatába (2). Ha szükséges, a furatokat óvatosan tágítsuk fel annyira, hogy a tárcsák szabadon foroghassanak. A csavarra hajtsunk egy anyát és fűzzük fel az alsó tárcsát (1) is. Az egészet úgy állítsuk be, hogy amikor az alsó anyát — amely alá tegyünk alátétet is — meghúzzuk, a tárcsák szorulás nélkül könnyedén körbeforoghassanak. Mindkét helyen alacsony anyákat alkalmazunk.

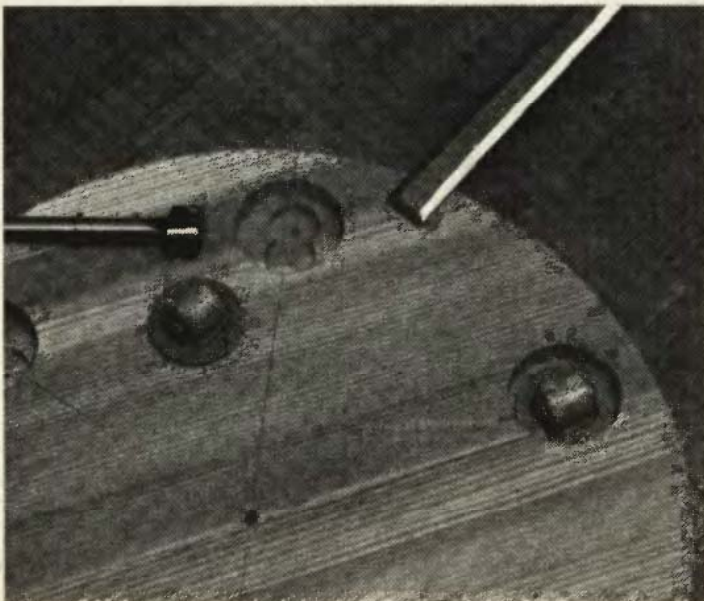
Akik tökéletesíteni kívánják ezt a „csapágyazást”, a két felső tárcsa furataiba készítsenek szorosan illeszkedő csőből perselyeket. Felhívjuk azonban a figyelmet arra, hogy ebben az esetben a tárcsák furatát feltétlenül fúróállványon kell elkészíteni, mert ha a furat nem merőleges a lapra, a görgőknek csak egy része fekszik fel a gördülő felületre és a tárcsa megszorul. A talprész alá tegyünk gumilábakat, hogy megelőzzük a tálaló elcsúszását.

Kialakítható egyszerűbb kivitelű tálaló is. Akik nem tartják szükségesnek a két elforgatható tárcsát, azok csak a két alsót készítsék el. Az összefogás a leírtakkal azonos.

☆☆

Sz. T.

6

Felhasználói

A Commodore 64-en dolgozóknak nyújtunk át az itt bemutatott listával egy hasznos felhasználói programot. Ugyanis ennek a közkezdvelt gépnek igen gazdag a színskálája — a feketét és a fehérét is beleértve — összesen 16-féle szint tud előállítani.

Mint ismeretes a keret színe a POKE 53280, a középmezőt a POKE 53281 és a karaktereket a POKE 646 utasításával tudjuk beállítani. Utánuk vessző, majd a színkód következik. Ezeket a színkódokat általában minden Commodore szakkönyvben megtaláljuk, a hozzájuk tartozó színek feltüntetésével. Ahhoz azonban, hogy ezeket használni tudjuk és kiválogassuk a harmonikusan összeillőket, jó, ha egymás mellett láthatjuk. Ezt a célt szolgálja az itt közölt PALETTA nevű program, melyben — fekete alapon — az egész színskála látható. Programjaink színesség tételéhez jó, ha a gyűjteményünkben van egy ilyen szín-demo, mely bármikor kézbe vehető és sokkal könnyebb belőle kiválasztani a megfelelő színeket, mint a leírás alapján.

A listán tizesével növekvő számozást alkalmaztunk. A köztes sorszámú — tehát nem 0-ra végződő sorok csak megjegyzések, melyeket a gép figyelmen kívül hagy, a program futásában nincs jelentőségük. Kizárólag könnyítésül adtuk, lemásoláskor kihagyhatók és csak a tizesével növekvő számozást köveszük.

A programot a 10-es sorban, a képernyő törlésével kezdjük (SHIFT + CLEAR HOME). Szimbóluma: inverz szív. A 20-as sorban beállítjuk a fekete alapszínt. A 30-as sorban a betűk színét bepókoljuk fehérre, amivel a PALETTA feliratot készítjük. A kurzormozgató gombnak idézőjelben történő 13-szori beütésére a cím középre kerül (lásd REM).

A cím alatt három sor üresen marad. (Kurzormozgató, lefelé mutató nyíl 3-szor, idézőjelben. Szimbóluma: inverz Q-betű.)

A demonstráció célját szolgáló színes csíkok a hozzájuk tartozó kódszámokkal, két oszlopban, arányos elrendezésben, a képmező közepére kerülnek. Ezt úgy érjük el, hogy a kurzort jobbra mozgó gombnyomást követően négyeszer lenyomjuk, utána a CONTROL és a 9-es számjegy együttes lenyomásával REVERSE ON, a szín kódszáma, kurzor ismét háromszor jobbra és 9 üres space, idézőjel zárva. (Lásd a listán a REM-et.) Így haladunk sorról sorra.

Figyeljük meg, minden páratlan sorban a bezárt idézőjel után még egy pontosvesszőt is találunk. Ez

PALETTA

program Commodore 64-hez

tiltja le a soremelést, tehát két színes csík a kódszámával egy sorba kerül. Tekintettel arra, hogy a 16 szín közül az egyik, a fekete maga az alapszín, a maradék 15-öt úgy helyezük el, hogy a jobbra moz-

gató kurzor 12-szeri leütésével az utolsó csíkot középre hozzuk. Ez kizárólag esztétikai szempontból történt, gyakorlati jelentősége nincs.

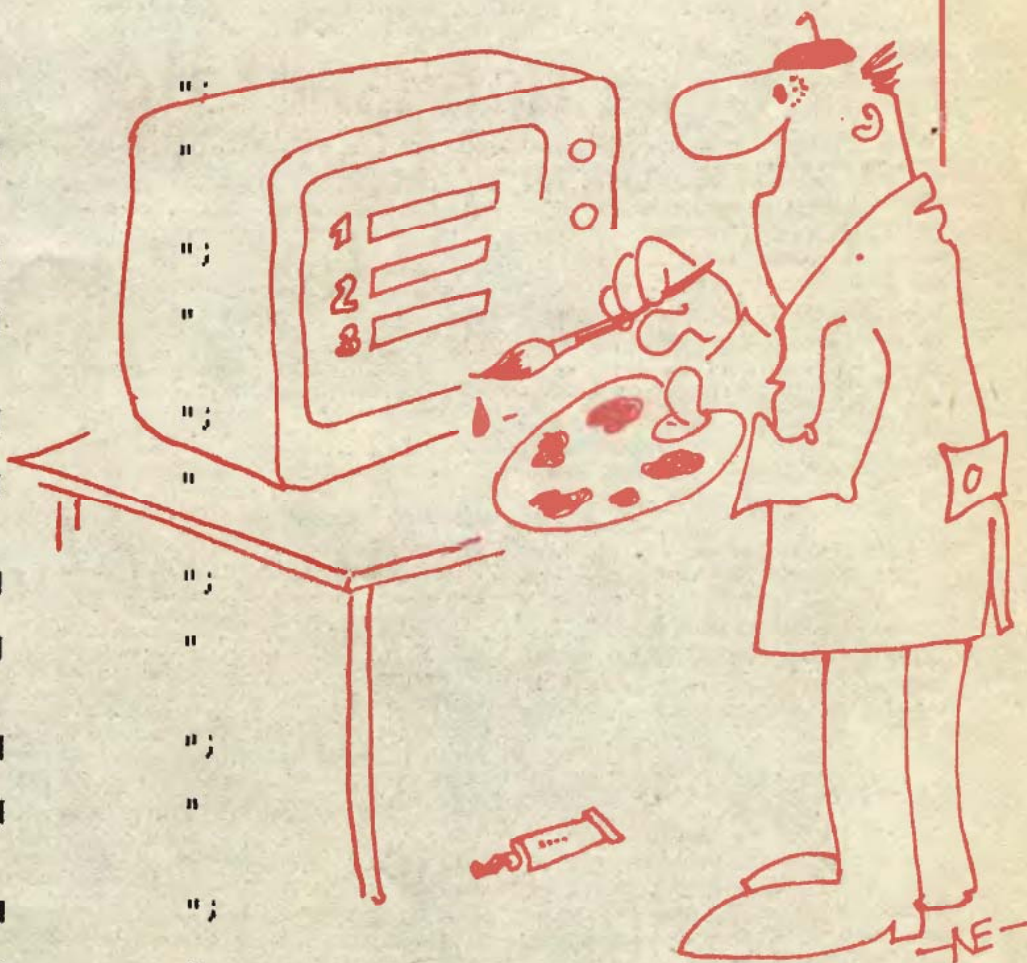
Amikor elkészítettük a programlistát, az üres space-ek helyén sem-

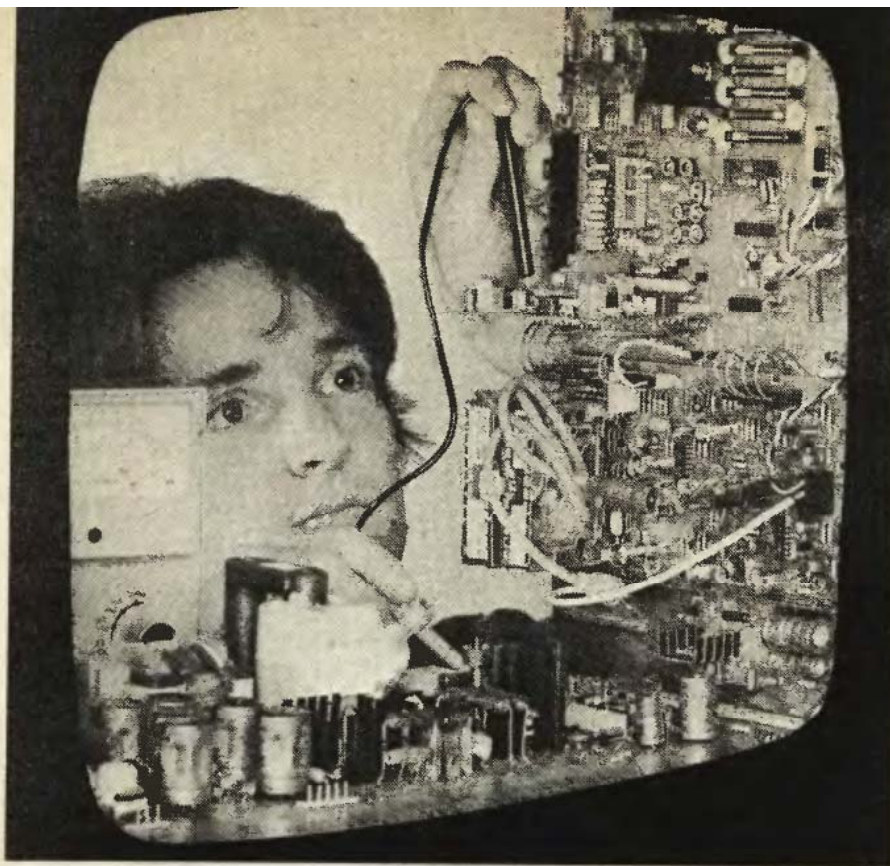
mit sem fogunk látni, de ha kiadjuk a RUN-parancsot, meglepetés ér bennünket! A RVS ON hatására a szóközök színes csíkokká változnak és mint a festőművész palettáján az összes, tubusból kinyomott festék, egymás mellett jelennek meg. Most már nincs más teendőnk, mint hogy kimentsük a programot és ha szükségünk van rá, kikeressük belőle a szükséges színeket, megjegyezzük a kódszámaikat és a programunkba építjük.

☆☆☆

C-g

```
PRINT"J"
POKE53281,0:POKE53280,0
POKE646,1
PRINT"#####P A L E T T A"
REM *** KURZOR 13-SZOR JOBBRA ***
:
PRINT"#####";
REM *** KURZOR 3-SZOR LE, 4-SZER JOBBRA, RVS ON, SZAMJEGY
REM KURZOR 3-SZOR JOBBRA, 9 SPACE - A KET IDEZOJEL KOZOTT
:
1 POKE 646,2
1 PRINT"#####";
1 PRINT
1 POKE 646,3
30 PRINT"#####";
10 POKE 646,4
20 PRINT"#####";
30 PRINT
40 POKE 646,5
50 PRINT"#####";
60 POKE 646,6
70 PRINT"#####";
80 PRINT
90 POKE 646,7
100 PRINT"#####";
110 POKE 646,8
120 PRINT"#####";
130 PRINT
140 POKE 646,9
150 PRINT"#####";
160 POKE646,10
170 PRINT"#####";
180 PRINT
190 POKE 646,11
200 PRINT"#####";
210 POKE 646,12
220 PRINT"#####";
230 PRINT
240 POKE 646,13
250 PRINT"#####";
260 POKE 646,14
270 PRINT"#####";
280 PRINT
290 POKE 646,15
300 PRINT"#####";
405 REM KURZOR 12-SZERR JOBBRA, RVS ON, SZAMJEGY, KURZOR 3-SZOR
JOBBRA, 8 SPACE
```


hez igazodva kibővítsék; így született a funkciógenerátor.

Egy korszerű funkciógenerátor sokféle alakú jeleket képes széles frekvenciatartományban változó módon előállítani. A követelmény minimuma szerint azonban legalább háromféle alakú jeleket kell produkálnia; szinuszos, négyszög és háromszög alakúakat. A frekvenciatartománnyal szemben támasztott követelmény is megnőtt, ez részben az alsó és felső határának kiterjesztésében nyilvánul meg. Egy valamirevaló funkciógenerátornak a 15 Hz-től a 40 kHz-ig terjedő frekvenciatartományban „illik” működnie. Ennél azonban még a legegyszerűbb generátorok is többet tudnak. A mostani például 12 Hz-től 70 kHz-ig működik és ebben a frekvenciatartományban szimmetrikus négyszög, háromszög és szinuszos alakú jeleket állít elő.

Igy működik

Mint említettük, a funkciógenerátor mindössze egy 4049 típusú, hat

Funkciógenerátor IC-vel

A modern áramköröket tartalmazó erősítők, magnetofonok, rádiók stb. javítása, karbantartása továbbra is a megoldásra váró feladatok közé sorolható. Oka nemcsak az alkatrészellátás akadkozásában keresendő, hanem abban is, hogy elmúlt már az a korszak, amikor egy készülék javítására szánt idő nem órákban, hanem percekben volt mérhető. Röviden: a hosszadalmas javítás az ezzel foglalkozó szakembereknek már nem kifizetődő. A magas műszaki színvonalú áramkörök egy-egy összetettebb hibájának kiderítése néha napokba telik, ezt pedig nem sokan vállalják. Ezért azután egyre többen maguk próbálkoznak a javítással, részben mert értenek hozzá, részben mert nincs más választásuk.

Sokoldalú műszer

Az elhatározás mellé azonban még más is kell, többek között szakismeret és megfelelő műszer. Ezek hiányában a vállalkozás kudarcba fullad. A jó gépkönyv és a részletes kapcsolási rajz, valamint az áramkörismeret többnyire megvan, azonban hiányoznak a műszerek, pedig a legtöbb hiba egyszerű eszközökkel is kimutatható. Az e cikkünkben bemutatott IC-s funkciógenerátor egy egyszerű, gyorsan elkészíthető, sokoldalú segédeszköz, ami képes pótolni a javítások során

hiányzó drága műszereket. Emellett a funkciógenerátor még sok más célra is használható, a megépítését tehát nemcsak a javítással foglalkozóknak ajánljuk. Az alkatrészigénye minimális, mindössze egyetlen olcsó MOS IC-vel működik, mondhatnánk azt, hogy a doboz drágább, mint az áramkör.

„Születési körülmények”

Bizonyára sokan emlékeznek még az elektroncsöves, és az azt követő tranzistoros korszakra. Az abban az időben készült hangfrekvenciás áramkörök egyik nélkülözhetetlen mérőműszere a hanggenerátor volt. A szabályos szinuszos jeleket előállító generátor a 20 Hz-től a 20 kHz-ig terjedő hangfrekvenciás sávban működött. A hanggenerátorral szinte minden alapvető mérési és hibakeresési feladat megoldható volt.

Az idő előrehaladásával azonban megjelentek az IC-k és velük a digitális korszak is beköszöntött. A hagyományos hanggenerátor ekkor már nem volt elegendő, hiszen az audiókészülékek kiléptek a klasszikus hangfrekvenciás tartományból, és bennük a digitális technika szinuszosztól eltérő formájú jelei is megtalálhatók. A legkézenfekvőbb megoldásként kínálkozott, hogy a hagyományos hanggenerátor szolgáltatásait a megváltozott igények-

invertert tartalmazó CMOS IC-vel működik. A kapcsolási rajzon mindegyik invertert egy számmal jelöltünk. Az 1-essel jelölt integrátor kapcsolásban működik. A négyszögjelek és ezzel együtt a másik két alakú is, a K1-es kapcsoló állásától függően két frekvenciatartományban állíthatók be. A kapcsoló 1-es állásában a 33 nF-os kondenzátor hatására a jelek frekvenciája 12 Hz-től 1 kHz-ig terjed. Ez a frekvencia a 2-es állásban, amikor a 390 pF-os kondenzátor iktatódik az áramkörbe, 1 kHz-től 70 kHz-ig terjed. Egy-egy tartományon belül a frekvencia a P1-es, 2 Mohmos, logaritmikus karakterisztikájú potenciométerrel folyamatosan változtatható.

Az integrátor keltette jeleket a 2-es és a 3-as inverterre épülő Schmitt-trigger formálja szabályos és szimmetrikus négyszögűeké. A szimmetriát a P2-es, 1 kohmos trimmer-potenciométerrel lehet beállítani. A K2-es kapcsoló 1-es állásában a generátor négyszögjeleket szolgáltat, a 2-es állásában pedig háromszögűeket. Ez utóbbi formájú jelek végleges alakjukat a 4-es inverteren keresztül kapják meg. A 4-es inverter kimenetéhez kapcsolódik a szinuszos jelformáló is, ami két 4148 típusú szilíciumdióddal működik. A torzítatlan jelalakot a P4-es, 47 kohmos trimmer-potenciométerrel kell beállítani. A generátorról a háromszögűekből for-

mált szinuszos alakú jeleket a K2-es kapcsoló 3-as állásában vehetjük le.

A generátor kimenetét a 4049-es IC két utolsó, a párhuzamosan kapcsolt 5-ös és 6-os inverterre épülő áramköri részlet képezi. A háromféle alakú jelek amplitúdóját a P3-as, 10 kohmos potenciométerrel szabályozhatjuk. A generátor 6 voltos telepfeszültség mellett maximálisan 1,2 voltos, csúctól csúcsig mért nagyságú jeleket képes előállítani. A P3-as potenciométerrel ezt a nagyságot folyamatosan szabályozhatjuk, egészen a nulla kimenőszintig.

A funkciógenerátor — amint az a kapcsolási rajzáról is kitűnik — egy integrátorból, egy Schmitt-triggerből, egy diódás jelformálóból és két illesztőerősítőtől áll. Az ehhez szükséges áramkörök egyetlen 4049-es IC-ben vannak. A generátor 6 V-ról működik, és a teljes fogyasztása alig haladja meg a 18 mA-t.

Az áramkör elkészítése

A funkciógenerátor leggyorsabban és legegyszerűbben univerzális nyomtatott áramköri lemezre szerelve készíthető el. Ezt a technológiát részletesen ismertettük az EM 1986/1. számának 36. oldalán talál-

ható cikkben. A lényege az, hogy az alkatrészeket a nyomtatott áramköri lemezen előre gyártott helyekre tesszük. A felesleges fóliacsíkokat, illetve az általuk alkotott átkötéseket vakfuratokkal szakítjuk meg.

Az áramkör összeállításakor úgy érünk leghamarabb célhoz, ha a jelalakok szerint haladunk. Elsőnek természetesen az 1-es inverterrel működő integrátort kell elkészíteni, mert arra épül az egész áramkör. Ehhez kapcsoljuk aztán a 2-es és a 3-as inverterre kerülő Schmitt-trigger, egészen a K2-es kapcsolóig. Akinek van oszcilloszkópja, az máris ellenőrizheti a jelalakot, illetve megkezdheti a szimmetria beállítását. Az oszcilloszkóp frekvenciáját, vagy az időalapot 0,2 milliszekundra, az érzékenységet pedig 0,5 volt-ra állítsuk.

A következő lépésben a háromszögek kialakítását kövessük. Az ehhez tartozó illesztőerősítő a 4-es inverter, az áramköri rész egészen a K2-es kapcsolóig tart. Harmadiknak a két diódás jelformálót vegyük, az is a kapcsolóig tart. Végül a két párhuzamosan kapcsolt inverterhez tartozó kimeneti részt készítsük el. Az egyes fokozatokat már menet közben érdemes ellenőrizni, illetve beállítani. Ugyanis így az elkötések azonnal és még időben kiderülnek. A funkciógenerátort egyaránt táplálhatjuk telepről és hálózati táp-

egységről. A telepfeszültséget két, párhuzamosan kapcsolt kondenzátorral, egy 100 nF-ossal és egy 10 μ F-ossal szűrjük. Ezeket a kondenzátorokat a tápegységben levőkön kívül is be kell építeni.

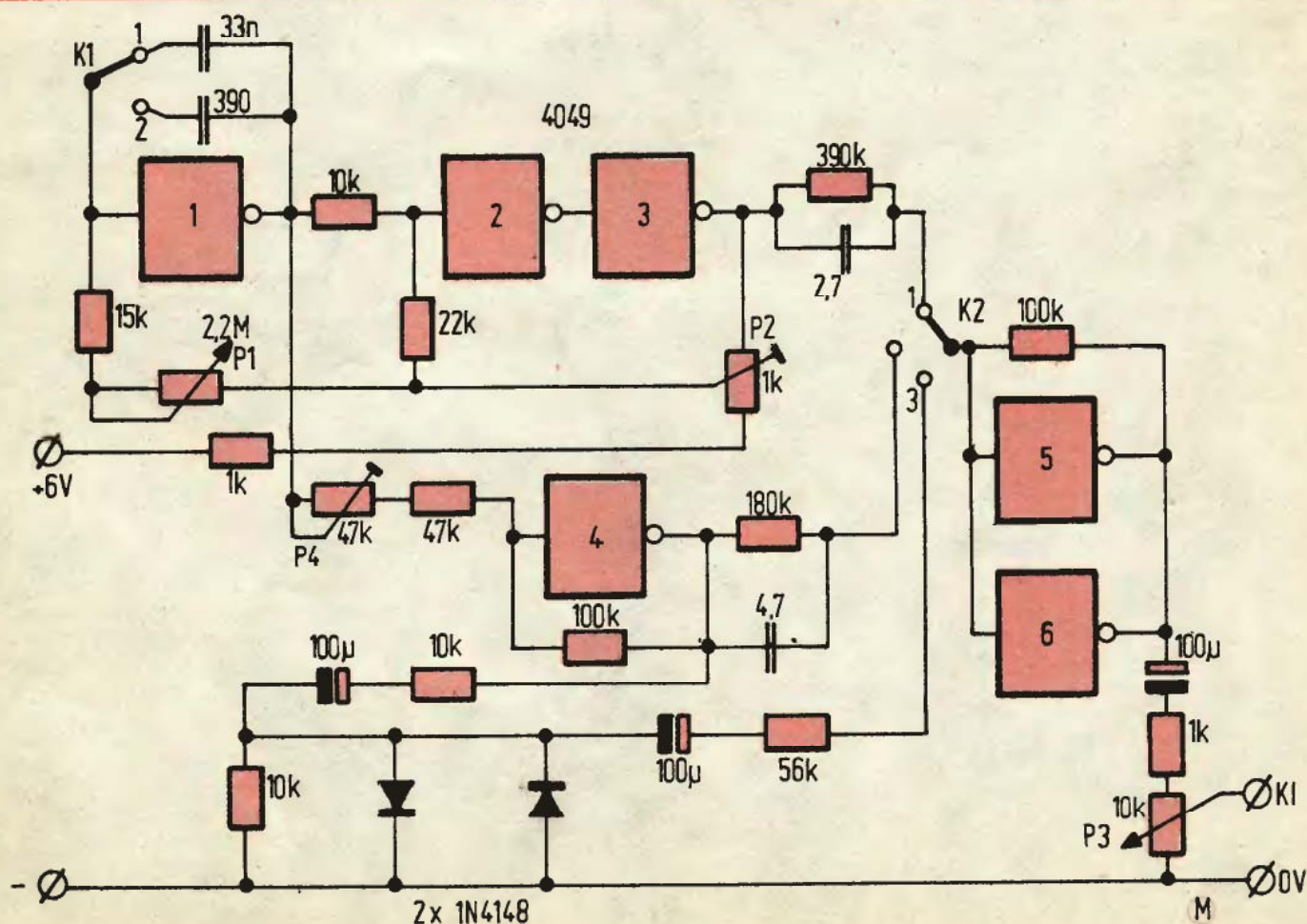
Hogyan használjuk?

A háromféle alakú jeleket széles frekvenciatartományban előállító funkciógenerátort a bevezetőben említett szervizelési célokra és azon túl még sok egyébre is használhatjuk. A szervizmunka esetén a vizsgált készülék bemenetére vezetett szinuszos jelek követésével a hibás fokozat gyorsan behatárolható. A funkciógenerátorral a frekvenciaátvitelben jelentkező hibák szintén széles határok között megállapíthatók.

A négyszög alakú jelekkel digitális áramkörök ütemjelét pótolhatjuk. Ezt lassítva is megtehetjük és így az eltérések könnyebben észrevehetőek. Ugyancsak négyszögjelekkel deríthetők fel az erősítők tranziensjelátvitelében jelentkező hibák. Vég nélkül lehetne sorolni, hányféle módon és mire lehet a funkciógenerátort használni. Aki megépíti, az rövidesen tapasztalhatja, hogy milyen hasznos műszerhez jutott.

★★★

M. G.

● A lombos- és tűlevelű természetes fafélékből nyert fűrészelt áruk mellett egyre nagyobb szerepet kapnak a bútorgyártásban a fahelyettesítők, az úgynevezett agglomerált termékek. Ezek: fa, forgács, faapríték, fűrészpor vagy egyéb cellulóztartalmú anyagokból, ragasztó hozzáadásával, melegen préseléssel készülnek. Ilyen termékek a faforgács lap, a pozdortlap (len és kender alapanyagból), valamint a farostlemezek.

A farostlemezek

nagy csoportját még tovább osztályozhatjuk. A térfogatsúly szerint lehetnek: szigetelő, félkemény, kemény, extrakemény farostlemezek. A feldolgozáskori felület kiképzése szerint pedig megkülönböztetünk natúr, lakköntött, fólianyomásos, úgynevezett laminátos és erezetnyomásos farostlemezt.

A farostlemez részletes gyártási technológiáját a barkácsolónak nem szükséges ismernie. De nem árt ha tudja, hogy a farostlemezgyártás legfontosabb művelete, a fa rostosítása, mert az aprítékfeldolgozástól függ, hogy a táblák milyen minőségű farostlemezzé válnak.

A finom foszlatott faanyagot kötőanyaggal és víztaszító anyaggal keverik össze. Ezt a ragasztós masszát fémhálóra terített futószalag viszi tovább, végül préshengerek nyomják össze a kívánt vastagságúra. Ezért a „natúr” farostlemez egyik oldala sima felületű, a másik oldalán pedig a fémháló okozta szí-

talenyomat látható. A natúr lemezek kettős „szitanyomott” felülettel is készülhetnek.

A farostlemez felületek

egyik felületkezelő eljárása a lakkozás. Ennél a farostlemez felületére először alapozó masszát, akrilát alapú festéket visznek fel. A lakköntött módszerrel matt, selyem- vagy magasztényű lapok készülhetnek, amelyeket Molakk fantázianéven árusítanak. A műanyag lakkal felületkezelt farostlemezek fekete, fehér, sárga, kék, zöld, drapp és piros színekben kaphatók.

Az erezetnyomásos Mofur farostlemez az előzővel azonos eljárással készül, azzal a különbséggel, hogy az utolsó lakkreteg felvitelét faerezetnek megfelelő rajzolatú ellátott nyomóhengerrel végzik el. A rajzolatnak megfelelően bármely fautánzat elérhető.

Motex fantázianévet kapott a textilrátétes, textilnyomásos farostlemez, amelyből valószínűleg többet rendelnének a Tüzép-vezetők, ha a nagyközönség jobban ismerné. A nyers színű, világos árnyalatú, finoman plasztikus felület nagyon szép burkolóanyag. Almennyezetként éppúgy, mint falburkolatként esztétikus, természetesként ható anyag.

A harmadik felületkezelési eljárás eredménye a

laminátos

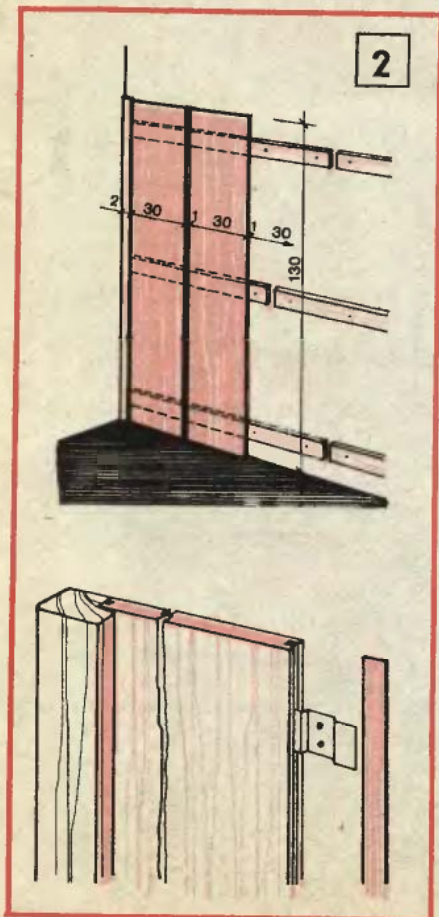
farostlemez. Ez a felületképzés úgy történik, hogy a lemezt Melaminformaldehid gyantával átítatott dekorfilmmel (köznyelven „fóliával”) vonják be. A fóliát nagy nyomáson és hőmérsékleten, síkprésekben nyomják az anyagra. A présben a papírt bevonó anyag megömlik és kemény bevonóréteget képez a farostlemez felületén. A bevonóanyag lehet egyszínű, mintás vagy fautánzatú. Használható mindenütt, ahol a tetszetős külsőn kívül a vegyszer-, a hő- és a magas kopásállóság a követelmény. A laminált farostlemezek készülhetnek magas- és selyemfényű kivitelben. Modekor fantázianéven forgalmazzák. A natúr, a lakköntött és a laminált lemezeket 2500×1250 mm, 2750×1600 mm és 2750×2140 mm-es táblákban gyártják; 2,5 mm-től 7 mm-es vastagságig (1. ábra).

A natúr farostlemezek újfajta felületkezeléseivel is próbálkoztak már. Állítható szélességű horonymaróval vonalrajzolatot vagy raszterhálót martak a táblákba. Képesek például a teljes táblafelületre paraforleményt préselni. Nemcsak a lemez hő- és hangszigetelő képessé-

1

A farostlemez

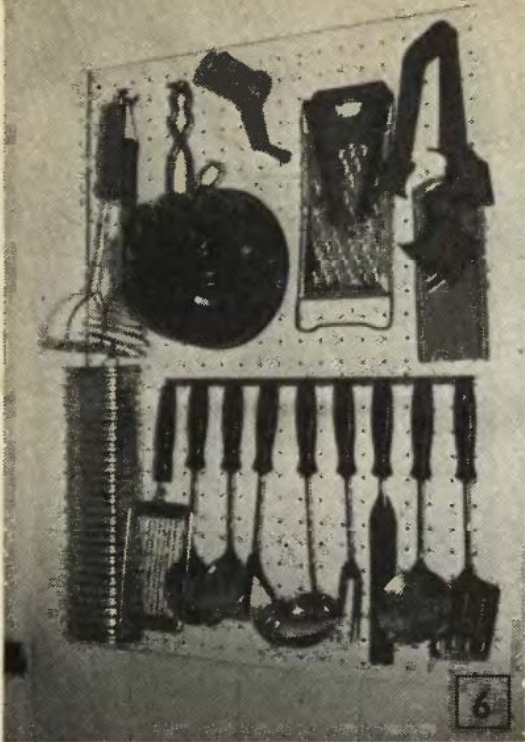

2

4

ge javulna, hanem egy tetszetős, anyagszerű felülettel bővítné a farostlemez-repertoár.

A jelenleg gyártott farostlemezeket az Erdért- és a Tüzép-telepek forgalmazzák. Budapesten például a Diószeghy Sámuel utcában gépi fagmegmunkálást, és méretre vágást is vállalnak. Aki azonban kevesebb munkával szeretné elérni ugyanazt az eredményt, félkész termékekhez is hozzájuthatnak.

Az sk. tevékenység keretében is jól használható burkoló a **farostlemez lambéria**. Ez a termékcsalád különböző színekben, többféle fautázzattal, 4 m²-es egységcsomagokban kapható. A lambéria 30 cm széles, 130 cm hosszú burkolatelemekből áll, melyek hosszoldalán 6×3 mm-es horony fut a vendégcsap részére. A vendégcsap csak horonytakarásra szolgál. Az egységcsomagban a burkolatelemeken és horonytakaró léceken kívül 0,3 mm-es acéllemezből lehajlított rögzítők is találhatóak. A táblásított burkolatot léchevederek segítségével lehet falra helyezni.

Az elemek elhelyezésekor arra vigyázzunk, hogy a burkolat szellőzni tudjon. A vízszintes helyzetű párnafákat (szerelőléceket) úgy csavarozzuk fel, hogy az 1,0–1,20 m hosszú lécek csatlakozásainál hagyjunk 2–3 cm-es hézagot (2. ábra). Az 1,30 m burkolat alá három sor szerelőléceket erősítsünk. Ezek keresztmetszete 35×16 vagy 40×20 mm legyen. A szerelőlécek egymástól kb. 40 cm-re legyenek. Falba rögzítésük műanyag tiplibe hajtott csavarokkal történjen. A három sor szerelőléc

közül az egyiket középen, a két szélsőt pedig úgy csavarozzuk fel, hogy a burkolat széleitől 5–5 cm-re visszaálljanak.

A falba csavarozott párnafákra acélrögzítőkkel csavarozzuk fel a burkolatelemeket (3. ábra). A hajlított acéldarabokat három helyen csavarozzuk a párnafákhoz, a vendégcsapot illesszük a horonyba, majd a másik hosszszélre toljuk rá a következő csatlakozó elemet (4., 5. ábra).^{*} A befejező darabnál ne használjunk acélrögzítőket, hanem az utolsó elemet három helyen szegezzük a párnafákhoz. (Záróléccel fent, lent és oldalt is lezárhatjuk.) Vendégcsapokat, vagyis a horonytakarókat a hátoldalukon érdemes egy kicsit megcsiszolni. Pontosabban az élükből ferde szögben úgy lecsiszolni, hogy könnyebben beletolhassuk a horonyba. A farostlemez lambéria nemcsak könnyen tisztántartható, esztétikus, hanem a szerelésével is könnyen boldogul egy laikus is.

Végül bemutatjuk a **Moper** néven újból kapható perforált farostlemezt. Általában 2500×1250 mm-es táblákban gyártják, fehér, fekete, narancssárga, piros, zöld színekben. Az egész táblát Ø4 mm-es furatsor borítja, egymástól 20 mm távolságra. De külön megrendelés esetén a furattávolság az igénynek megfelelően változtatható.

A perforált

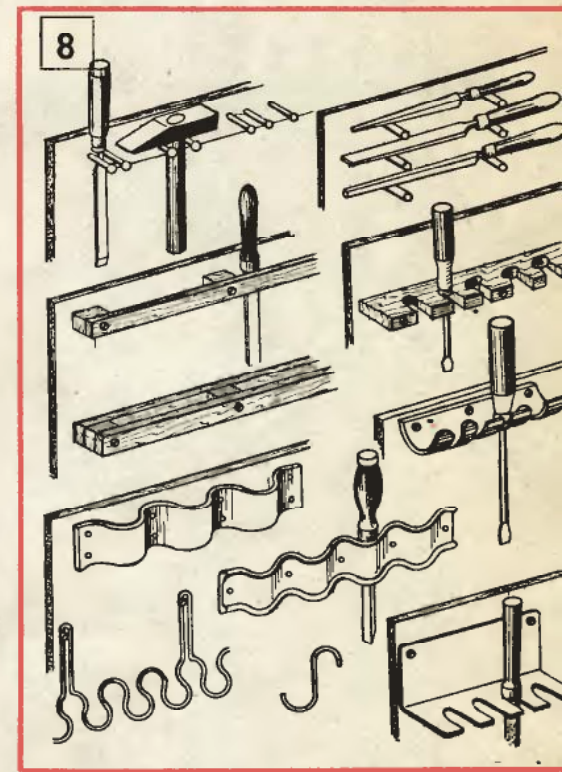
farostlemezt járműburkolatként, hangtompító (akusztikus) mennyezetként, inkább csak középületekben alkalmazzák. Pedig a perforáció miatt olyan lehetőségek rejlenek benne, amelyeket sokkal jobban lehetne hasznosítani. Lehetséges lenne beépített szekrényeket gyártani, ahol a szekrényajtók perforált farostlemezből készülnének. A jelenleg gyártott gardrób szekrények fenyő keretszerkezetére 3 mm vastag farostlemezt ragasztanak, majd alapozzák és két réteg festéket, valamint egy réteg fedőzománcot hordanak fel.

A perforált lemez felhasználásával a festőmunka a tizedére csökkenne. A perforáció pedig lehetővé tenné, hogy az egyébként is zárt helyiségben lévő szekrényekben elhelyezett ruhák szellőzni tudjanak. A keret készítése talán nagyobb pontosságot követel, de a perforált felületet nem kell 3–4 évenként átfesteni, mint a mázolt ajtókat.

A perforált lemez nemcsak a szellőzés és légszűrés szempontjából kiváló, hanem különféle tárgyak, eszközök tárolására is ideális felületet jelent.

A háztartásban sok olyan konyhai eszköz van, amelyeknek nincs helyük a polcon vagy a fiókban, de jó ha kéznél vannak. Falra erősített perforált táblán, a lyukakba kampókat akasztva elhelyezhetjük a konyhában nélkülözhetetlen használati tárgyakat (6. ábra).

^{*} A szerelést próbapalapon (mintakollekció) mutatjuk be.

Szerszámok tárolása is lehetséges perforált lemezből készített szerszámosszekrényben vagy a konyhaihoz hasonló falitáblán. Ebben az esetben a perforált lemez hátoldalára enyvezzünk vagy csavarozzuk 40×25 mm-es fenyőkeretet. Tiplik segítségével erősítsük a falra, és az elhelyezésre szánt szerszámok nagyságának megfelelően a furatokba dugjunk akasztókampókat.

Erősebb huzalból magunk is hajlíthatunk S-alakú kampót. A perforációba helyezett akasztók helyét szerszámcsere esetén változtatni tudjuk (7. ábra). Fixen elhelyezett szerszám tartót is készíthetünk, pl. 1,5 mm vastag acéllemezből. Egy, kb. 50 mm átmérőjű gömbfára (kapa- vagy lapátnyélre) hajlítsuk rá az acéllemezt. Az ilyen és hasonló akasztóhorgokon (8. ábra) könnyen hozzáférhető módon elhelyezett szerszámok segítségével a munka is gyorsabbá válik.

A. Hédervári Zita

Hangterelő asztali állvány

Tartósabb, „stabil” üzemi használat esetén (pl. télen), sokan megelégednek azzal, hogy a CB-készüléket a felerősítő kengyelre támasztva helyezik az asztalra. Ez a megoldás több szempontból is helytelen. A beépített, kis teljesítményű hangszórót erősen tompítja az asztallap közelsége, kezelés közben a készülék könnyen megcsúszik, megfelelő tartó hiányában a mikrofon az asztalon hever.

A felsorolt hátrányokat kiküszöböli egy, néhány órányi munkával elkészíthető állvány. A tartókeret belseje hangterelő csatornának van kiképezve, így a készülék hangja is javul.

Miből, milyent?

A rajzon és a képen (1) látható állvány STALKER IX-hez készült, de a csatlakozó méretek megváltoztatásával bármely más típusúhoz is alkalmazható.

Az állvány anyagául fát használtunk, mert az általában mindig beszerezhető. A fa könnyen munkálható és még a barkácsolásban kevésbé jártasak is sikeresen készíthetik el a szerkezetet.

Akik megelégednek az itt bemutatottnál még egyszerűbb tartóval is, azok számára ötletként a képen (2) látható megoldást ajánljuk. Itt két régi műanyag lábat használtunk, melyeket fém távtartók kötnek össze. A készülék felerősítése az eredeti tartókengyelrel oldható meg. A mikrofon részére az állvány bal oldalán látható tartót készítettük (3. kép).

Természetesen még más változat is lehetséges. Kinek-kinek ízlése, gyakorlata vagy a meglévő anyaga szerint. Az elkészítésre ajánlott állvány (melynek részletes műhelyrajzát is közöljük) anyaga 10, ill. 12 mm-es rétegelt lemez. De hasonló vastagságú deszka is megfelelő, ha az van az „anyagraktárunkban”.

Keret és hangterelő

A munkát a két oldalfal (1) felrajzolásával kezdjük. Körvonaláik megszerkesztéséhez kiindulásul a mellső, felső csúcsonál (A) az egymásra merőleges élvonalat vegyük. A két oldalfal esetleges kisebb eltérését csiszolással javíthatjuk. A két rész pontosan azonos legyen! Akik még jobban meg kívánják dönteni a készüléket, azok az oldalfal felső fő méreteinek betartásával növeljék meg a mellső él magasságát. A közvetlenül csatlakozó szűrőt (pl. HF 12) használók ebben az esetben vegyék figyelembe annak méreteit is.

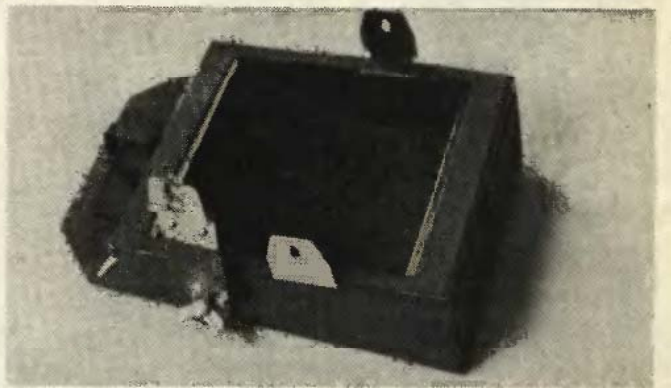
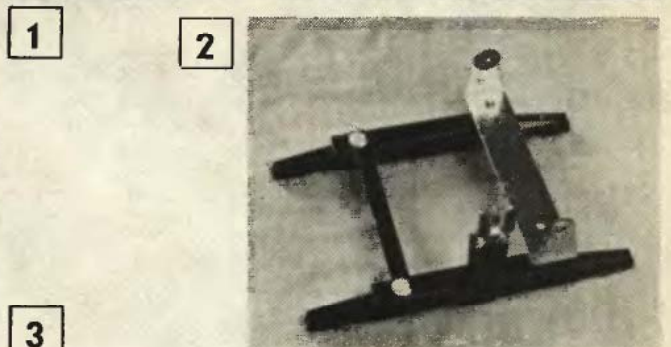
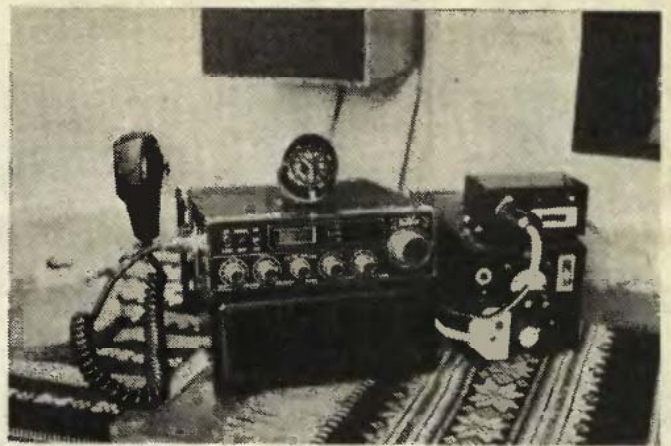
Következik a merevítő lemez (2) és a lécek (3, 4, 5) kis hosszanti ráhagyással történő leszabása. Gondos lecsiszolás után mindkettőt pontosan illesszük az oldalfal (1) kivágásaiba. A keret darabjait ragasztó és lehetőleg facsavarok együttes alkalmazásával, a szélességi méretek betartásával erősítsük össze.

A ragasztó megkötése után a lécek végeit csiszoljuk az oldalfal síkjába. Az elkészült keretet színes vagy szintelen, lehetőleg nitrolakkal fessük be. Tetszetős megoldás az is, ha a szintelen lakkal alapozott keret külső részeit öntapadós tapétával vonjuk be.

Ezután kisméretű facsavarokkal erősítsük be a már előre leszabott és meghajlított hangterelő lemezt (7). Anyaga alumínium vagy más fémlemez lehet, melynek belső felületére (8) ragasszunk filcet vagy szövetanyagot. Ez észrevehetően javítja a készülék hangját.

A felerősítő fűleket (6) megcsiszolt, felpolírozott alumínium- vagy rézlemezről, esetleg az elkészítés után lefestett vaslemezről készíthetjük. A fűleket facsavarokkal rögzítsük az oldalfalak (1) felső élén kialakított mélyedésbe. Felerősítéskor vegyük figyelembe, hogy a két fül belső felületé között 190 mm távolság legyen.

Ezt követően a keret felső, a készülék aljához illeszkedő felületeire, valamint a fűlek belső oldalára ragasszunk filcet. Ezzel kerüljük el a készülék festésének megsérülését.

Mikrofontartó

Két részből (9, 10) áll a mikrofontartó kis szerkezet. A felső (9) lehetőleg kemény rézlemezről készüljön. Ezt ugyanis nem célszerű festeni, mert használat közben a mikrofon tartógombja hamar lekoptatná a festéket. Ezért jobb, ha a fémlemez csiszoljuk, ill. polírozzuk (az igényesebbek be is krómozthatják).

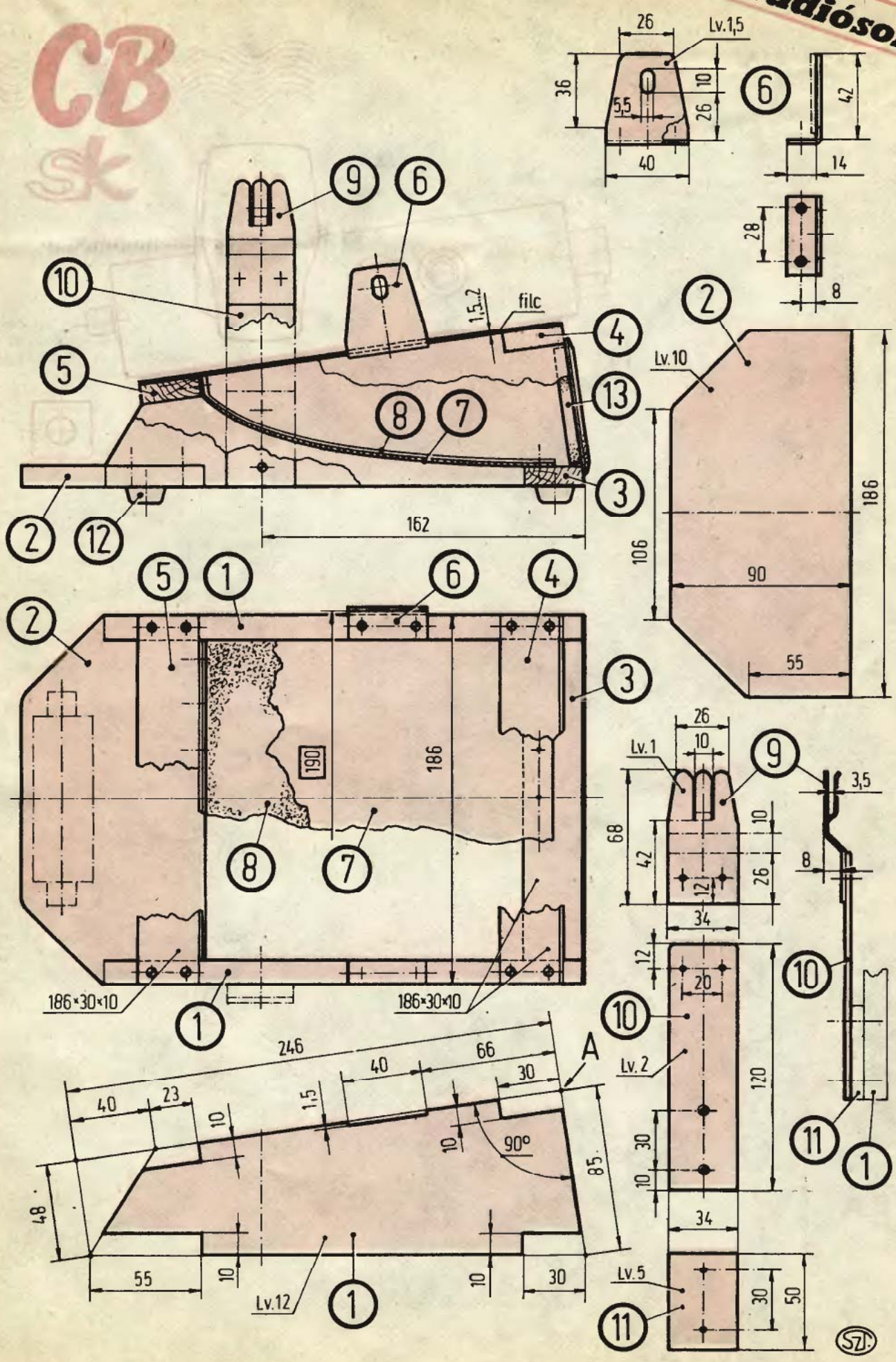
A tartó alsó részét (10) egy alátétlappal (11) kissé elemelve, facsavarok erősítik a keret bal oldalára. A felerősítés egy M5-ös kapupántcsavarral és szárnyas anyával oldható meg. Így lehetőség nyílik arra, hogy használaton kívül, vagy szállításkor a kiálló tartót a keret mellé fordíthassuk. A két részt (9, 10) szegecseléssel vagy két M3-as csavarral erősítsük össze.

Az elkészült állvány alsó összekötő részeire (2, 3) csavarozunk gumilábakat (12) vagy vastagabb gumilapokat.

A hangterelő csatorna nyílására díszrács (13) szerelhető. A talp hátsó részénél, a kereten túl érő részre (2) egy kisebb méretű (pl. MF 11) szűrő helyezhető. Akik ezt a lehetőséget nem kívánják kihasználni, azok elhagyhatják a 2. sz. lap keskenyített részét.

Szulyovszky Tibor
19-9-22

CB
sk

SZI

A tavaszi BNV-n láttuk

Az idei tavaszi BNV-n mutatkoztak meg először a sokéves fejlesztés eredményei. Igen korszerű termékek bő kínálatában válogathatott az érdeklődő. Először vált a piac kínálativá, azaz nem egy-egy, majd valamikor gyártásra kerülő mintapéldányt mustrálgathattunk, hanem több cég azonos célú termékei közül valóban válogathattunk. (Lásd: alpesi-római cserép, ajtók-ablakok.)

Hátrányos viszont, hogy a licenccék (és a devizárfolyamok, szabályozó vámok-adók) miatt a kooperációban gyártott termékek igen drágák (ferde felvonó). S az, hogy a nyugati kiállítók áruinak megvásárlásához a deviza csak nehézségek árán biztosítható.

Megmutatkoztak viszont a kooperációs gyártás eredményei is (pl. Black-and-Decker—EVIG barkácsgépek alakjában).

1. A Black-and-Decker standján láttuk a konszernhez tartozó MINICRA modellező fűrőjét. A BD képviseli a ZENSES és De Walt gyárakat is.

2. A „római” betoncserép komoly vetélytársa a májusi számunkban bemutatott veszprémi „alpesinek”. A „római” a Bp. 43-as ÁÉV gyártja, Dunakeszin.

3—4. A „Schiedel” rendszerű hőszigetelt, saválló bélésű kéményt ugyancsak Veszprémben készítik majd. (Bemutatására egy későbbi számunkban térünk vissza.)

5. Elsősorban mozgássérültek számára gyártja a „Budapest-lift” (Bp. XIII., Lehel út 27—29.) licenccben, a Weigl-féle ferde felvonót. (Ilyen célt szolgáló sk. szerkezetet ismertettünk már 1981 7. számunkban!)

6. Az eloxált alumínium borítású, fa—műanyag szerkezetű „Peta” tetőablakokat a PEVDI gyártja Solymáron.

7. A finommechanikával foglalkozók munkáját könnyíti meg a flexibilis tengelyű „tollszárfogású” TRIPLEX fűró.

8. Szép kivitel és bő típusválaszték jellemzi a Zala Megyei Építőipari Vállalat izléses, konvencionális, ezért olcsó nyílászáróit.

9. PB gázzal üzemelnek a székesszevári Univerzál I. Sz. infravörös hőszárazók. A FÉG „Siesta” fűtőhöz hasonló célra alkalmas készülékek ára is elfogadható. (Pl. az „infraboy” — képünkön az alsó — 3800,— Ft.)

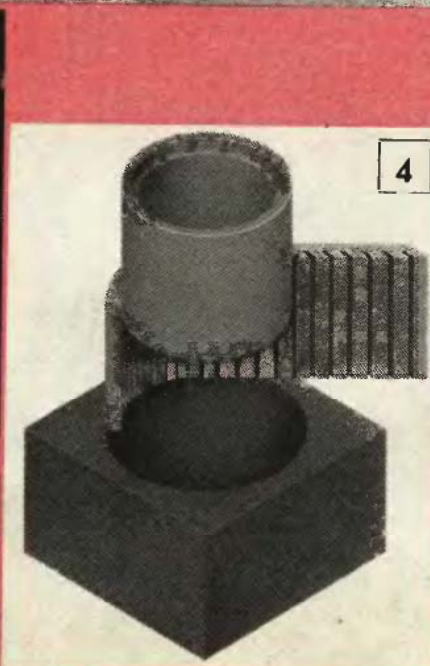
1

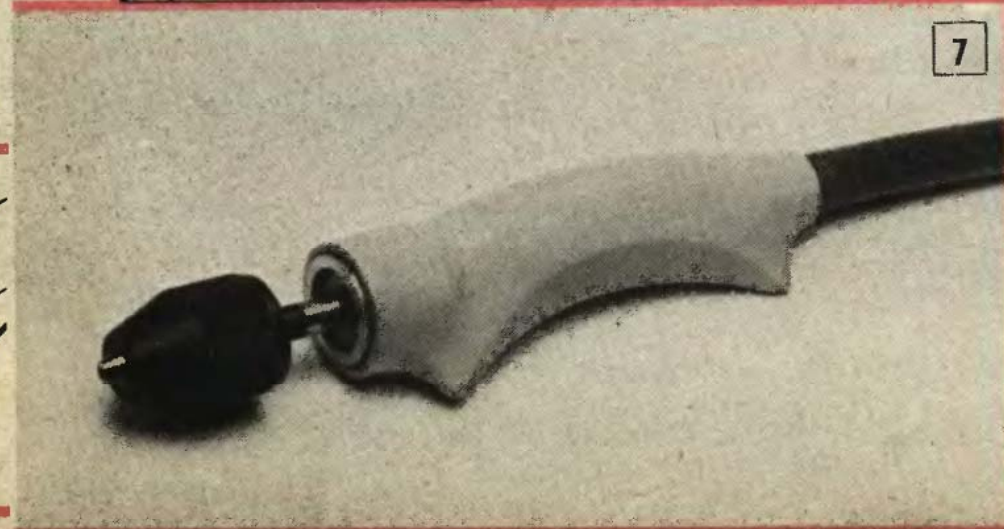
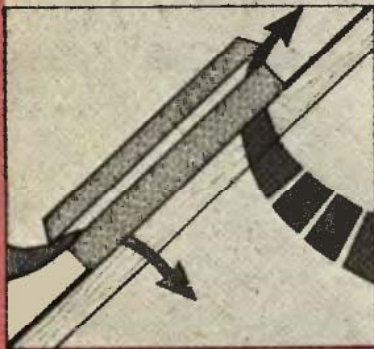
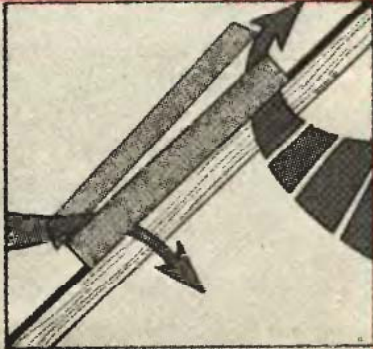
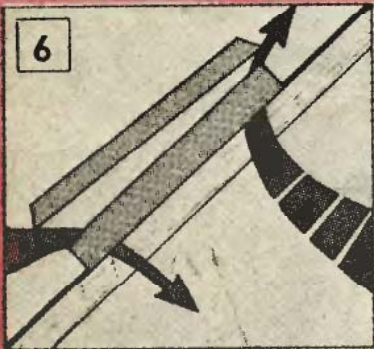
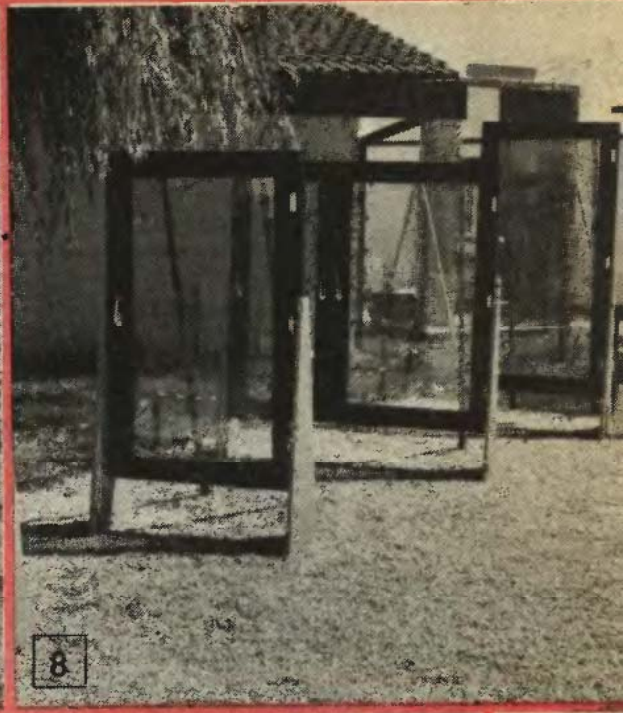
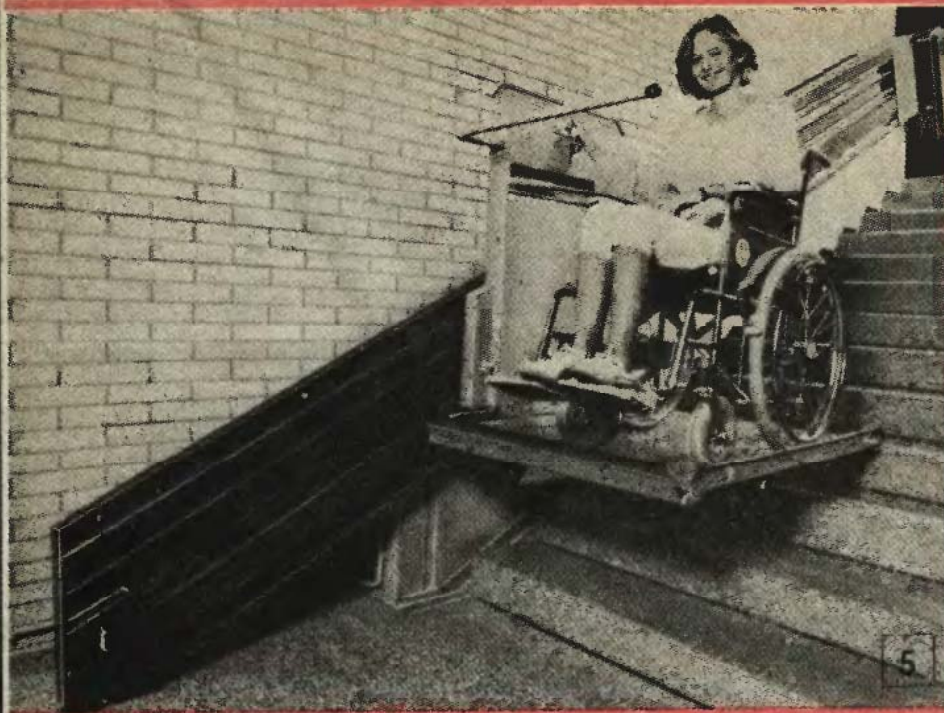
2

3

4

ÉPÍTKEZŐK, LAKÁSFELÚJÍTÓK FIGYELMÉBE!

**Szőnyegpadlók,
pvc burkolatok felragasztásához
egyenletes sima felület alakítható ki**

a

PADLOPON®

önterülő betonaljzat-kiegyenlítő anyaggal

3–15 mm közötti egyenetlenségek javítására alkalmas
poranyag, amelyből víz hozzáadásával sűrű massa készíthető.

1,6 kg poranyag/m²/mm

Részletes szaktanácsadással

a

Marketing és Értékesítési Osztálya Szolgálat.

Budapest VII., Kazinczy u. 10. 1075

Telefon: 428-969, 221-066

Megvásárolható

a

Raktáráruházban

Budapest XX., Tinódi u. és Vágóhid u. sarok. Telefon: 479-362

A

Mintaboltban

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 22. Telefon: 141-086
és a TÚZÉP-telepeken

Féklámpa kerékpárra

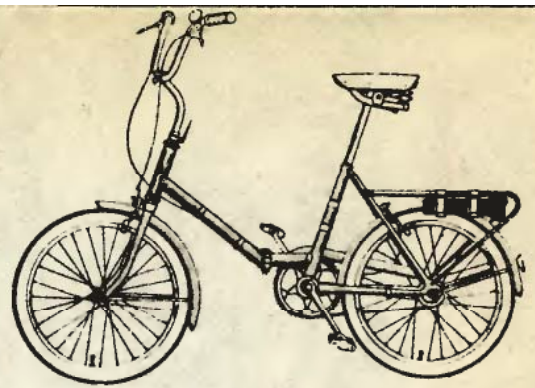
Jugoszláv barkácslaptársunkban, az „ABC technika”-ben láttuk az itt bemutatott kerékpárféklámpát. A magyar KRESZ műszaki előírásai ugyan még nem engedélyezik féklámpa felszerelését kerékpárra, ennek ellenére egyes kezű gyerekek gyakran eszközöknek ilyen jelzőberendezést saját védelmükre. Véleményünk szerint a segédmotoros kerékpároknál már megtört féklámpa a kerékpároknál is csak a biztonságot szolgálhatja. Ha gyakorlati hasznát egyesek kétségbe is vonják, ártani semmiképpen nem árthat. A bemutatott féklámpát elsősorban a külföldi túrakra gyakran vállalkozó kerékpárosok számára ajánljuk (a környező országokban sok hasonló gyári megoldással találkozhatnak).

Jugoszláv laptársunk világítótestként egy rúdelemes lámpát (5) ajánl, melyet a kerékpár hátsó csomagtartójának (7) oldalára (7a) rögzítettek fel (B). Ennek a megoldásnak két előnye is van. A féklámpa kigyulladásakor nem terheli az amúgy is fokozatosan lassuló, te-

hát egyre kevesebb áramot terhelő dinamót. Így fénye egészen a megállás pillanatáig állandó erősségű. Az is hasznos, hogy az elemlámpa a földvezeték lecsatolása után külön is használható. A legraktikusabb több színnel világító lámpát használni, melynek a piros fényét kapcsoljuk be féklámpaként.

A lámpa rögzítésére pumpatartó bilincset (6) használhatunk (E). A két bilincset egy-egy átmenő M4-es csavarral (6a) úgy fogjuk a csomagtartóhoz, hogy azzal fémesen érintkezzenek. Ha nem fémházias lámpát használunk, akkor gondoskodnunk kell a bilincs és a lámpatestpont fémes testeléséről.

A telep (9) negatív pontját az alsó szorítórugó kapcsolja a lámpához (5a). Ezt a fix kapcsolatot egy — a rugó alá helyezett — műanyag lappal (8) szakítsuk meg (D). A lámpa alsó csavaros kupakját fúrjuk meg, húzzunk át rajta egy szigetelt vezetékét (4), s annak lecsúszított végét szorítsuk a telep és a műanyag lap közé. Így a lámpa kigyulladásához a vezeték másik végét kell testelnünk.

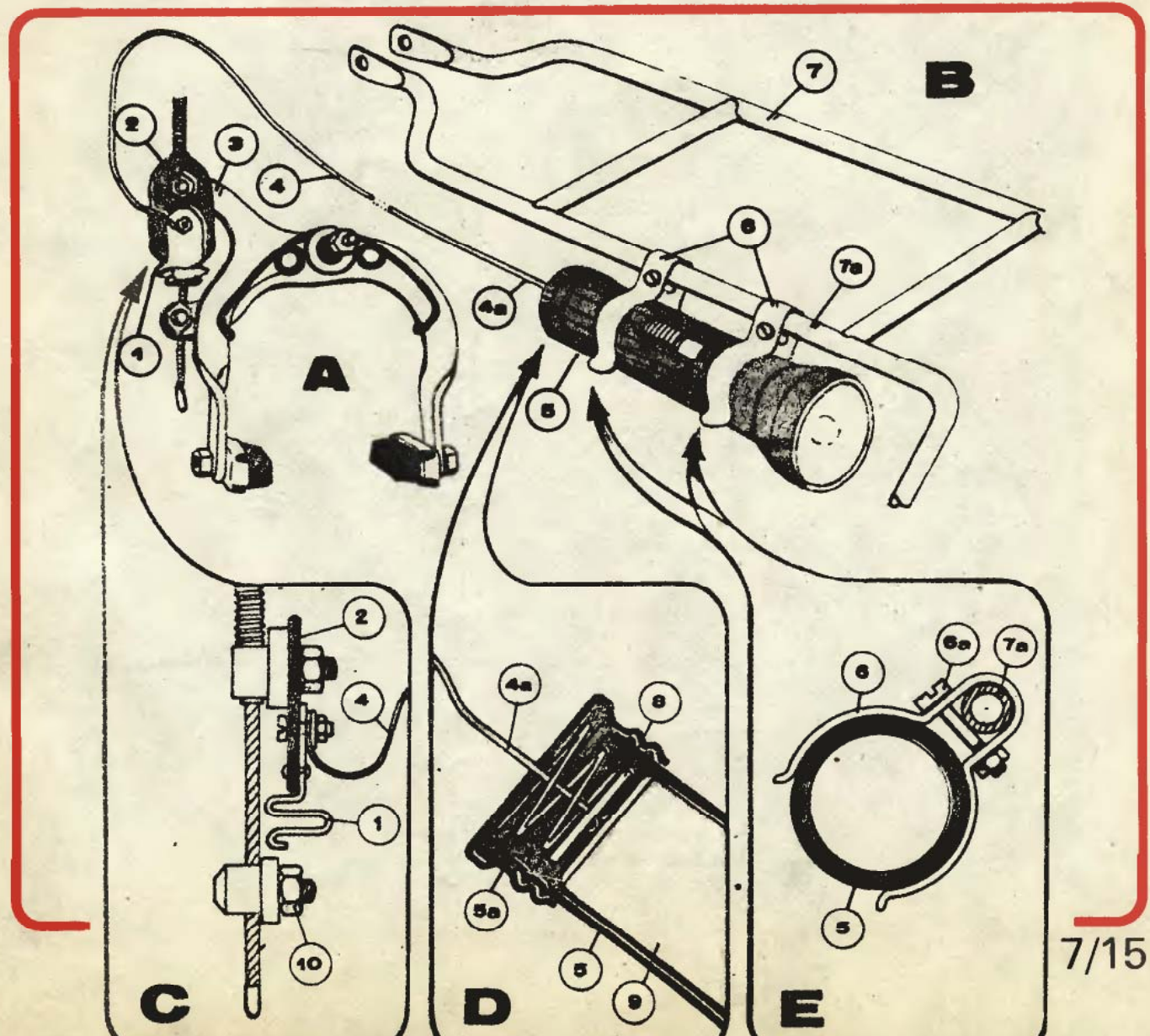

Ezt a feladatot a hátsó peremfék-re (3) szerelt egyszerű kapcsolószerveket oldja meg (A, C). A bowden-tok rögzítőcsavarjára erősítünk egy műanyag lapot (2), amelyre a váztól elszigetelten rögzítjük a testelővezeték végét. A vezeték rögzítőcsavarjával (így a vezetékkel fémes kapcsolatban) fogjuk a laphoz egy rugalmas acélhuzal-, vagy rézlemezdarabot (1). Fékezéskor ehhez ér hozzá a bowdenre erősített rögzítőcsavar (10), ami akár egy sorkapocs egy eleme is lehet.

A bowden a saját tokján keresztül érintkezik a kerékpárvázzal. A bowden megfeszítésekor — fékezés-kor — ez a fémes kapcsolat akkor is határozottan létrejön, ha laza bowdennél esetleg bizonytalan lenne. Ilyenkor ugyanis a bowden erőteljesen a tok belső falához szorul.

☆☆

— p —

Rejtőzködő roncsolók

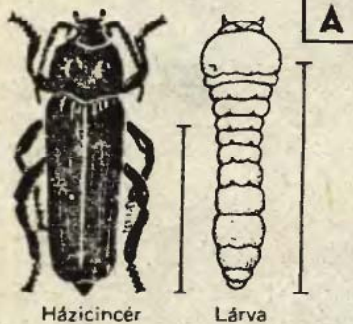
A ház tetőszerkezetébe, a padlóba, az ajtóba, ablakokba beépített faanyagot különféle kártevők támadhatják meg. A fa legnagyobb „ellensége” főleg a nedvesség, amely lehetővé teszi, sőt elősegíti a különféle farrontó gombák megtelepedését. De a rovarok és egyes gombafajták a száraz fában is megtelepedhetnek. Ez különösen ott fordul elő, ahol a faszervezetet nem kezelték kellő alaposással és hatásos szerrel, vagy ha a vegyi védőanyag hatása már jelentősen lecsökkent.

A kártevők felfedezése érdekében az épület mindegyik, fából készült

D

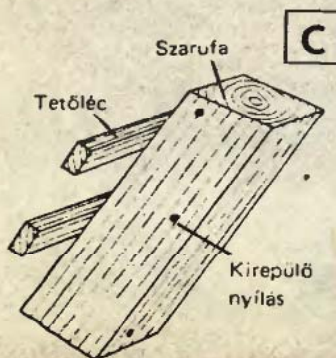
FAKÁRTEVŐK

Házicincér Lárva

Metszet a rágási járatokkal

szerkezeti egységét fokozott figyelemmel vizsgáljuk meg. Ugyanis amíg a faanyagok gombabetegségei könnyen felismerhetők, és csak akkor lépnek fel, ha a fa nedvességtartalma tartósan 20% felett van, a rovarok pusztítása sokkal nehezebben fedezhető fel.

A rombolást nem maguk a rovarok, hanem lárváik okozzák, melyek naponta kb. egy testhossznyit rágják előre magukat a fában.

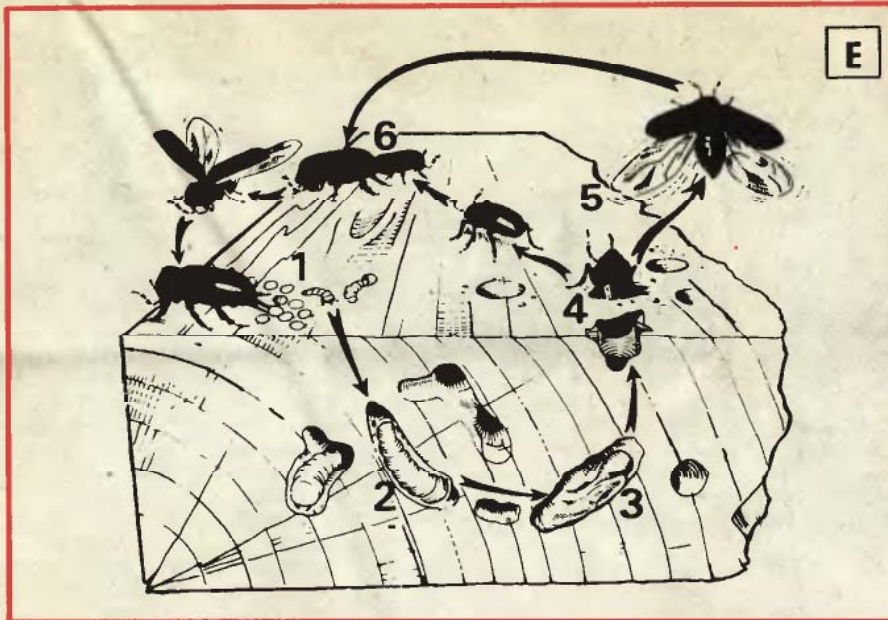
A mi légköri viszonyaink között a házicincér, a fúróbogár (a szűfélék), a kopogóbogár és újabban a szijácsbogarak a fa legfőbb kártevői. A többi fapusztító, amely a légszáraz fában is meg tud élni, a felsoroltaknál lényegesen kevesebb kárt okoz.

A házicincér (A) fekete-sötétbarna színű, 1–2,5 cm hosszú lapos bogár. Széles, szőrös nyakpajzsán két csillogó dudor van, csápjai vékonyak. A bogár nőténye a nagyobb, a lerakott petékből kikelő lárvák akár hat évig is a fában maradnak, mielőtt kifejlődnek. A kifejlett bogarak az ún. kirepülési lyukakon távoznak a fából. Ezek a lyukak ovális alakúak, 5–10 mm-esek, s könnyen felismerhetők szabálytalanul kirojtozott peremükről. A házicincér a 4–10 mm mélységű ki-

repülési lyukból nem termel ki falisztet, ha mégis felfedezünk a lyuk környékén, feltehetően más kártevő „műve”. A lárvák által kirágott járatok teljesen tönkretelhetik a faszervezetet (B), a szilárdságát jelentősen lecsökkentik. Ha a károsodott fa felületén csak kevés lyukat találunk, akkor is lehetséges, hogy már teljesen tönkrement (C).

Másik gyakori fakártevő az állszú. A legelterjedtebben előforduló fajtája a közönséges fúróbogár. Öreg bútorokon gyakori látvány a kártétele, apró lyukak, járatok formájában (D). A szú a csapadéknak kitett faanyagot elkerüli, inkább az alsóbb épületszerkezeti részeket támadja meg. Mindenfajta hazai tülevelű és lombos fa áldozatul eshet ennek a kártevőnek, de a fa magja érintetlen marad. A közönséges fúróbogár 2–5 mm hosszú, a meleg évszakban csak néhány hétig él. Ez idő alatt a nőtény 20–40 petét rak le a (többnyire más kártevővel, esetleg gombával már fertőzött) fába (1). (A bogár kifejlődését, életciklusait ábrázoló rajzunkon (E) számok jelzik a fejlődés sorrendjét.) A lerakott petékből kikelő lárvák a fába rágják magukat (2). Teljes kifejlődésükig, amely néhány évig is eltarthat, 5–6 mm-esre nőnek, miközben jellegzetes alakú já-

ratokat rágak a fába (3). A kifejlett szú elhagyja a fa belsejét (4), majd kirepülés (5) után új életciklust kezd (6).

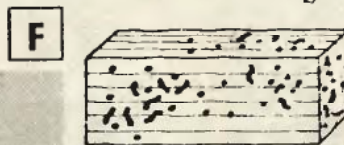
Ez a kártevő nem szereti a magas hőmérsékletet (mint pl. a házicincér lárvája) és a 10–13%-osnál nagyobb fanedvességet sem viseli el. Tartós szárazság is (pl. a központi fűtés levegője) bizonyos fokú védelmet nyújt a szűfertőzés ellen, mert számára az sem kedvező.

A kopogóbogár lárvái a tetőszerkezetben ugyancsak ritkán fordulnak elő, ha mégis, többnyire a padláson tárolt, teljesen száraz anyagú, már fertőződött bútorokkal kerülhetett a házba. Ha megtámadták a fedélszerkezetet, hosszú idő alatt igen jelentős károkat okozhatnak. (A kopogóbogár kártétele és alakja az F ábrán látható.)

A szijácsbogarak (G) a tárolt vagy beépített száraz lombfa (tölgy, kőris stb.) „ellenségei” azzal, hogy lárváik a fa szijácsrészét pusztítják.

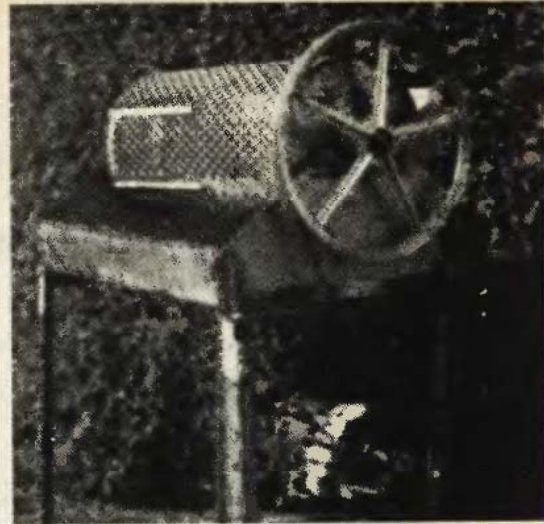
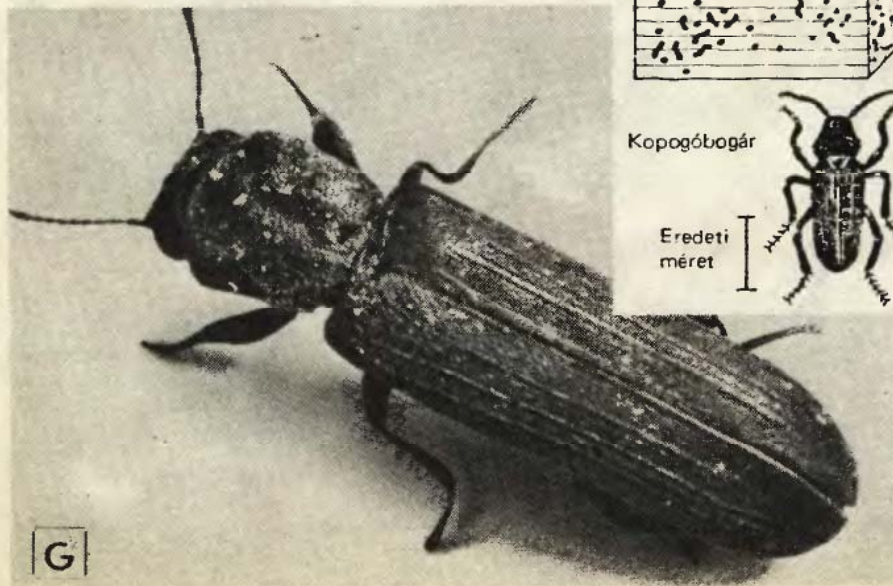
Az ismertetett kártevők ellen a faanyagok beépítése előtt kell védekeznünk. Majdnem minden szer hatásos ellenük, amely a gombák, ill. a gombák okozta korhadás megelőzésére szolgál. (A favédelemről részletesebben 1985. évi 9. számunkban foglalkoztunk.)

A vegyszerek akkor hatásosak, ha kellő mélységben hatolnak a fába. Fontos, hogy a száradás következtében a fanyagban keletkezett repedésekbe is juttassunk favédő-impregnáló anyagot, hogy a rovarok ne fertőzhessék meg a számukra hozzáférhető, a felülettől távolabbi, belső farészeket.

Kopogóbogár

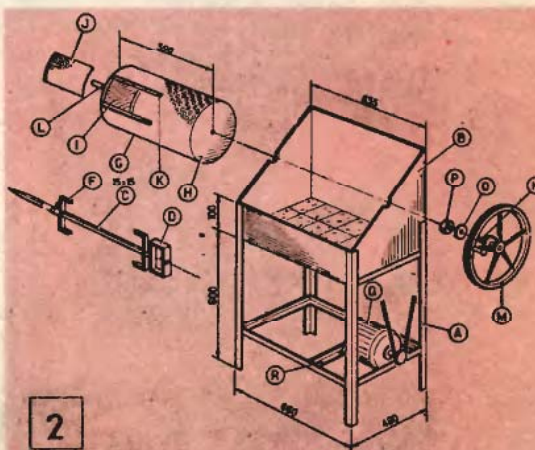
Eredeti méret

Kerti sütők

Nagy melegben a hétfégi házak, nyaralók általában kicsire méretezett konyhában szinte kinlódás a sütés-főzés. Egy kis „romantikát” vihetünk mindennapjainkba, ha a szabadnapokon vagy nyaraláskor egy-egy ebédet, vacsorát a kertben készítünk el. Ehhez nem feltétlenül szükséges klinkertéglából, faragott kőből falazott, pazar kivitelű szabadtéri sütő, vagy tűzhely, elegendő egy látványos, hordozható sütőalkalmatlóság.

Időálló, egyszerűen kialakított, az igénybevételt jól tűró szabadtéri grillt saját kezűleg is készíthetünk. A kerti sütő lehet több célra használható, villanymotorral forgatott dobbal ellátott (1) vagy egyszerűbb, a szabadban rakott tűz fölé állítha-

tó állvány (3). Az L-acél lábszerkezetű, vaslemez oldalfalú, „dobozos” sütővel nyársra helyezett húsokat, a motorral is meghajtható dobozban pedig ősszel gesztenyét süthetünk. A szabadban bárhol rakott tűz fölé helyezhetjük az autóemelőből kialakított, változtatható magasságú állványt. Rácsára fektetve süthetjük a fóliába csomagolt ételeket és az olajjal, fűszerrel bekent húsokat, kolbászféléket.

Tűztér az állványon

A lábakon álló sütő (2) kerettel (a motor felszereléséhez keresztirányú tartóval is) merevített lábszerkezetét 30×30 mm-es L-acélból célszerű elkészíteni. A tűzteret is magába foglaló felépítményt 3 mm vastag acéllemezből alakítsuk ki.

A szögletes tűztér súlyát a hegesztett összekötőkkel merevített lábak (A) viselik. A motortartót (R) is magába foglaló alsó merevítő keretet a talajtól kb. 10 cm-nyire hegesztjük a lábakhoz.

A tűztér dobozának trapéz alakú oldalain (B) félkör alakú kivágásokat készítsünk, azokba illeszkedik a forgatható nyárs (C), ill. a motorral forgatott dob tengelye (L). Könnyebb a sütő szállítása, ha a „doboz”, a tűztér leemelhető az állványáról. A tűzteret alul samottlapokkal vagy samotthabarcsból öntött betéttel béleljük ki. A nyárs (C) hegyesre reszelt végű, 15×15 mm-es négyszög keresztmetszetű acéldarab. Két, csúsztatható, U-alakú villát (F) szereljük rá, melyekkel a nyársra szűrt húst elfordulás ellen rögzíthetjük. (Ahol a nyárs rúdja a tűztér félkör alakú kivágá-

sába illeszkedik, a négyszög keresztmetszetet reszeljük kör alakúra.)

A fogantyúval is ellátott nyárs, ill. dobforgató kerék (M) menetes tengelyű (N), a nyársat egy téglalap alakú laposacél keret (D) segítségével erősíthetjük hozzá. A kis keretet az egyik oldalánál hegesztjük a nyárshoz, a szemben levő oldalát egy anyával (P) és alátétellel (O) szereljük a forgató kerék menetes csapjára.

A gesztenyesütő dob (G) lyuggatott lemezdarabból vagy sűrű, erős hálóból, esetleg régi mosógép, centrifuga dobjából készülhet. Palástjának egy darabja nyitható, leemelhető, a nyíláson (I) keresztül tölthetjük, ill. üríthetjük ki a dob tartalmát. A kis „ajtó” (J) két darab — a dobra forrasztott — sín (K) között csúsztatható. Csavarból kialakítható tengelycsonkja (L) illeszkedik a tűztér oldallapjainak kivágásába. A motor felőli oldalon levő tengely a hajtókerék menetes csonkjára, melyet a dob fenéklapjának (H) furatán keresztül, a dob belseje felől ráhajtott anyával tudunk rögzíteni.

A forgatást kézzel is végezhetjük, de egy lassú (kb. 400/perc fordulatszámú) villanymotorral (Q) is megoldhatjuk. A szíjhajtás olyan áttételű legyen, hogy a dob percenként max. 30-szor forduljon meg.

Emelő a tűznél

Egy hibás, kopott, gépkocsi emelésére megbízhatóan már nem használható emelőből készülhet a változtatható magasságú sütőrács (4). Kialakításához az emelőn kívül egy méternyi 40×6 mm-es laposacél (vagy ha olyan, mint a rajzon, 1,5 m-nyi 40×15 mm-es U-acél), 4,5 m 25×25 mm-es L-acél, 1 db 590×375 mm méretű, 50×20 mm-es lyukakkal ellátott huzalháló vagy rács, 0,7 m Ø6 mm-es rúdacél szükséges. (Az alkatrészek betűjelölései a 4. ábrára vonatkoznak.)

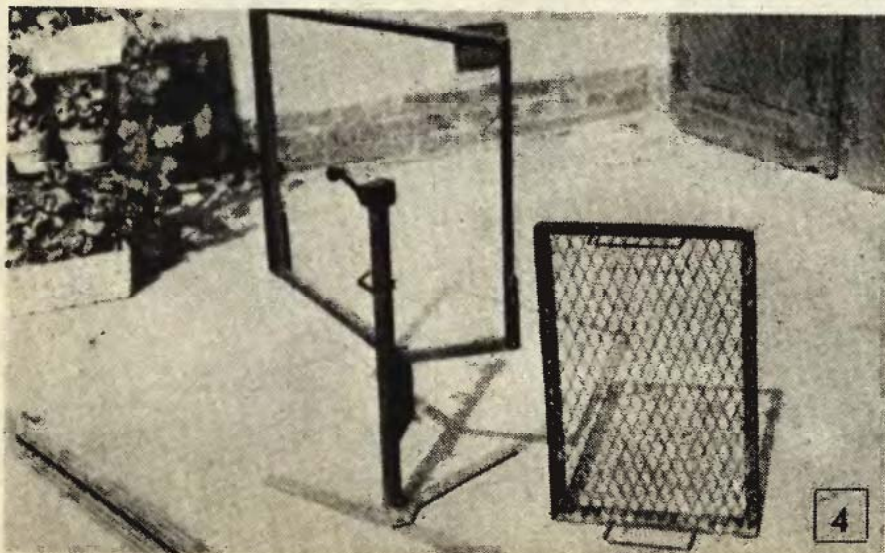
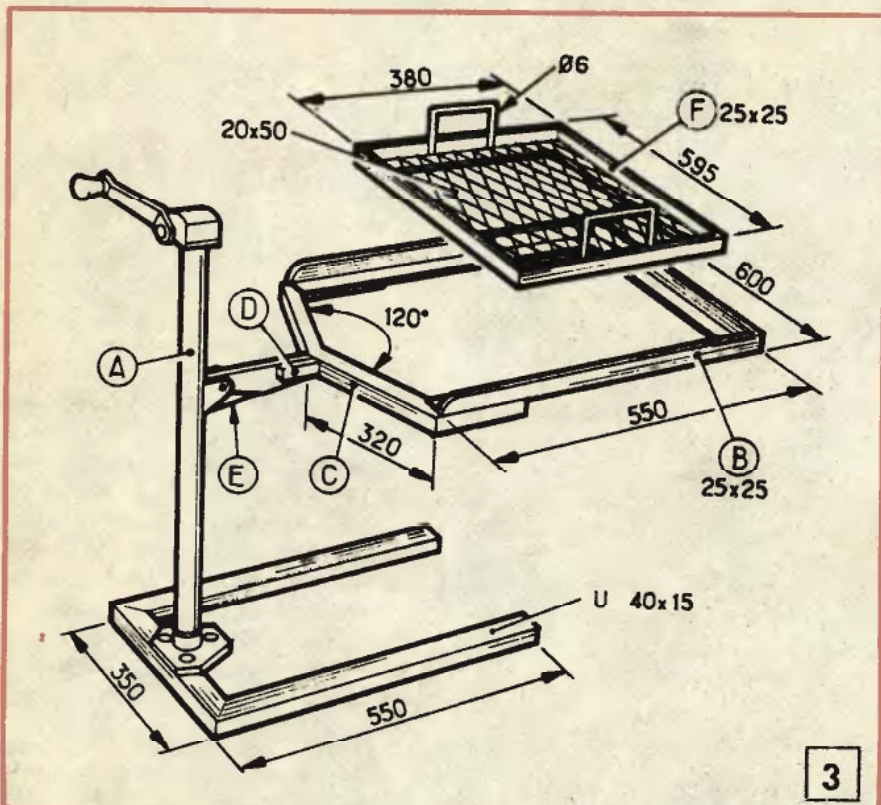
Az emelő (A) eredeti talpát hegesztjük rá egy T alakú laposacél lábazatra (a képen látható) vagy egy 550×350 mm-es U-alakú támaszra (4). A rács tartó keretet (B) L-acélből készítsük. Kialakításakor számoljunk a rácsra kerülő ételek súlyával, emiatt a keret emelőhöz csatlakozó részét a 120 fokban megtört keretoldalnál (C) két, egymás fölé hegesztett L-acélből készítsük. A keretet négyszög szelvényű csődarabbal (D), hegesztve vagy csavarkötéssel csatlakoztassuk az emelőhöz. Az emelő karját (E) vízszintes helyzetben rögzítsük.

A sütőrács keretének hossza 5 mm-rel legyen kisebb, mint a rács tartóé, hogy lazán illeszkedjen bele. A hálót (F) szegecsekkel rögzítsük a keretébe. A két, 160×80 mm-esre hajlított fogantyút hegesztjük a két rövidebb keretoldal közepére.

A kész állványt oda vihetjük, ahol tüzet raktunk. A rács magasságát az emelő működtetésével változtathatjuk.

☆☆

8 —

Az Ezermester bemutatja a

„barkács-tapétát”,

gást-mérést könnyítő négyzetháló van. A tapéta ára 44,50 Ft/fm.

Jobb alsó képünkön a tapéták mintakollekciója, az elülső borítóképünkön pedig a különleges, áttetsző mintázatú üvegtapéta látható. Kis képünkön (jobbra) néhány példát adunk a számtalan bevonási lehetőségéből. A virágmintás tapéta pl. egy kissé már „elnyúzott” mesekönyv felújítására szolgál. A hengeres dobozokban korábban kakaó, gyümölcsle volt – most apró játékok, varróeszközök, szerszámok tárolására alkalmasak.

Cimképünk egy lakótelepi, loggiás lakás nagyszobájának erkélyfalát mutatja. A falat alkotó eternitlap téglautánzatú tapétaborítása az egész szoba jellegét, hangulatát megváltoztatja. Bal alsó képpárunkon egy szekrénykén érzékeltettük, hogy az milyen volt, és milyen lett, a fautánzatú „barkács-tapétával” történő bevonás után.

aminek fő jellemzője, hogy igazában nem is tapéta, azaz nem falburkoló anyag, hanem nagyon praktikus, modern, öntapadás felületburkoló. Ma már a Képzőművészeti Kiadó kezdeményezte kooperációban – a világszerte ismert, NSZK-beli JAC-cég alapanyagára – idehaza a híres KNER Nyomdában is készül „barkács-

tapéta”. Az e néven ismert termék alapanyaga kitűnő minőségű pvc-fólia, amelyre sokszínű mélynyomással készítik a mintázatot s végül azt víz-taszító, matt lakkal vonják be.

A 15 m hosszú, 45 cm széles, 6,75 m² felületű tekercsek hátoldali védőpapírján használati utasítás és a vá-

Ilyen volt...

...Ilyen lett

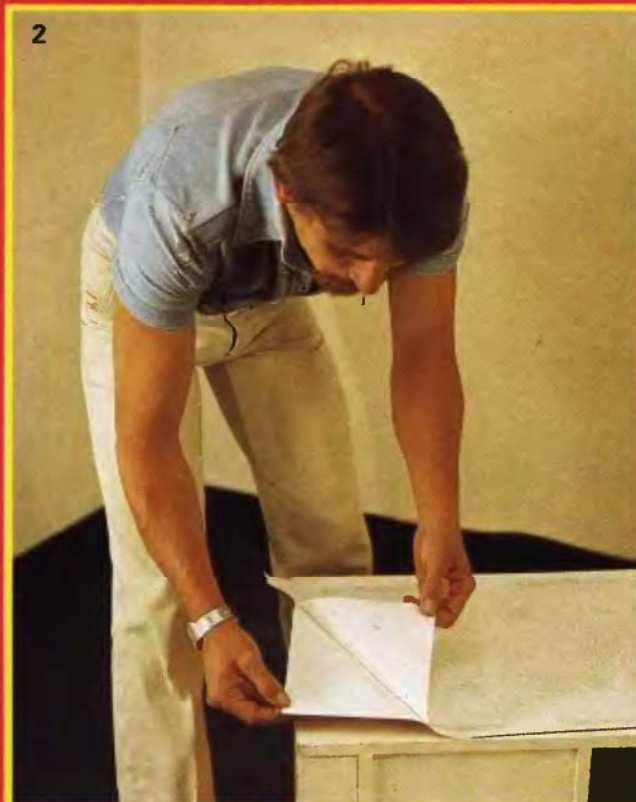

HOGY MEGY

Nos, egyáltalán nem mindegy, hogy miként kerül a bevonandó felületre. A kezelésében még járatlanok gondját ábrákon mutatjuk be az öntapadósok felragasztásának

1. A „barkócs-tapétát” nem mindig szükséges előre pontosan mérreire vágni. Legtöbbször elég, ha a tapétát hátoldalával felfelé a bevonni kívánt felületre fektetjük, s ott oldalanként egy-két centiméter ráhagyással vágjuk le. Ha a bevonandó lap élét is borítani akarjuk, nagyobb legyen a ráhagyás. A tapéta egyenesre lörtendő levágását a hátoldalára nyomott hálózat is segíti.

2. A tapéta és a védőfólia szétválasztását mindig az egyik sarkon kezdjük el, majd a teljes szélességben, de csak 4-3 cm hosszúságban hajtsuk vissza a védőfóliát.

3. A legkritikusabb művelet a tapéta felragasztásának elkezdése. Ne fáradozzunk azzal, hogy a lecsupaszított tapéta szélét pontosan a bevonandó lap élére illesszük, hiszen sem a korábbi vágási vonal, sem a bútorél merőlegességében nem lehetünk biztosak.

Ézért a levágott tapétacsíkot úgy fektessük a felületre, hogy az a hosszanti oldalakkal biztosan párhuzamos legyen. A kisebb párhuzamossági hibákat némi ráhagyással kompenzálhatjuk. Csak a felillesztés után ragasszuk a felfektetett tapéta lecsupaszított, rövidebb végét a bútorlapra.

4. A bevonatos puhaszörű kefével, latóhengerrel vagy puha ronggyal simítsuk a felületre. A védőfóliát csak kis darabokban húzzuk le és a lecsupaszított öntapadós részt azonnal simítsuk rá. Hosszabb darabokat két személy borítson be. A tapétát ne dörzsöljük, nyomjuk túlságosan, mert az anyag megnyúlik, fodrozódik, s úgy már nehéz lesimítani.

Sima, fényes felületre (üveg, dekorit stb.) a tapéta rendkívül erősen tapad. Ha valamilyen hiba miatt nagyobb darabokat kell visszahúznunk, a felfektetett tapétarészt ne használjuk fel újból.

5. A felragasztott tapétát az élek mentén még egyszer simítsuk végig, majd éles késsel, szikével, pengével vágjuk le a többletet, a ráhagyást. Ha viszont az élét is borítani akarjuk, akkor ujjunkkal kissé hajtsuk meg az anyagot, majd ronggyal simítsuk az él felületre. A ráhagyást pedig az él túlsó oldalán vágjuk le.

6. Ajtókat, fiók-homloknyeket – szekrénygombok helyét is tapaszítsuk át és vágjuk le a torzserelvényeket.

6

EGY FEL?

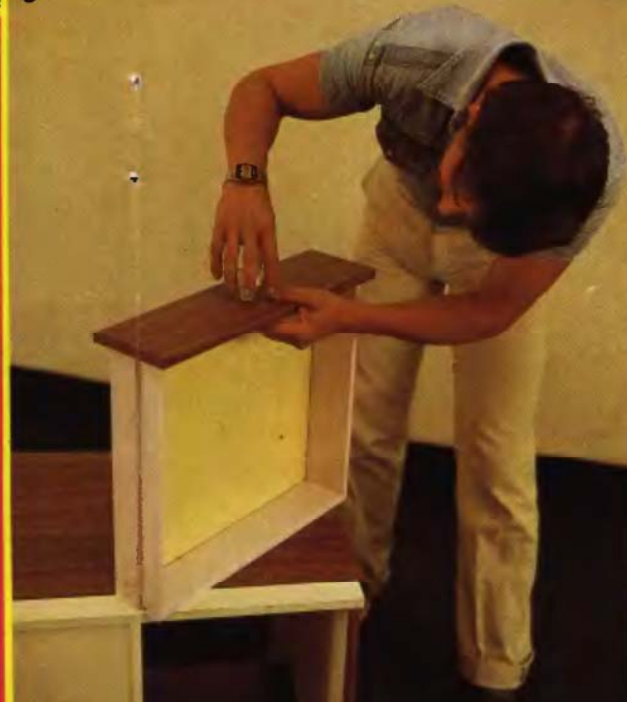
... miként kerül a barkács-tapéta a bevo-
járatlanok gondját enyhítendő, képeken-
ok felragasztásának műhelyfogásait.

5

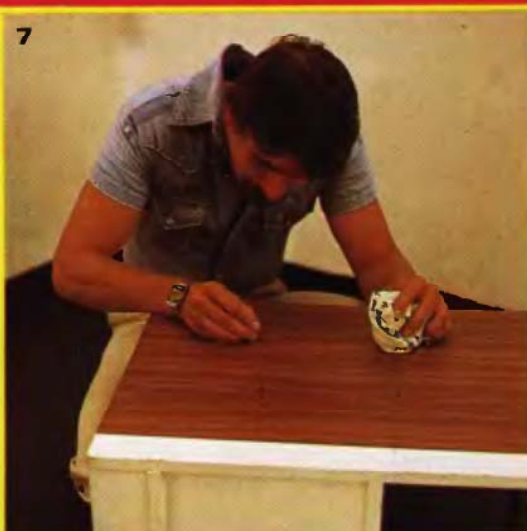

6. Ajtók, fiók-homloklapok beborításakor a különböző szerelvé-
nyeket – szakrénygomb, zárcímer stb. – előzőleg szereljük le, s
azok helyét is tapétázzuk be. A lemezlyukaknál aztán utólag
szúrjuk át és vágjuk ki a tapétát, majd helyezzük vissza a be-
tárcserelevényeket.

6

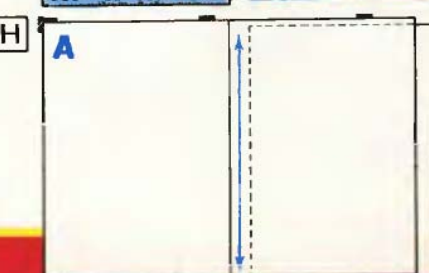
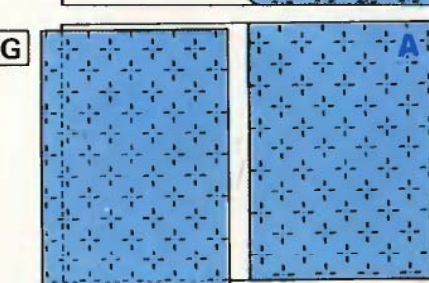
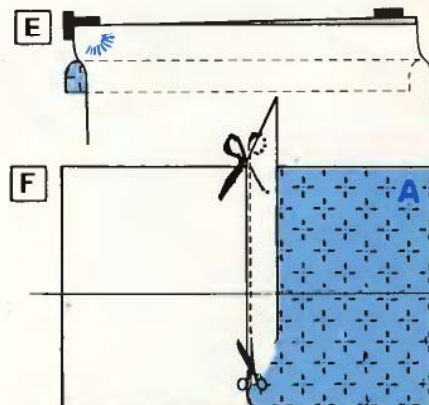
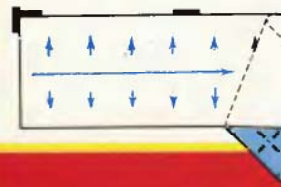
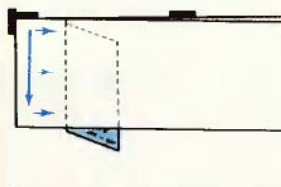
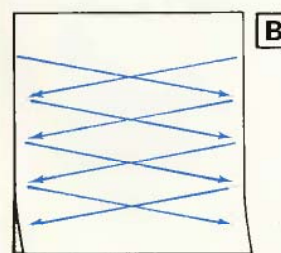
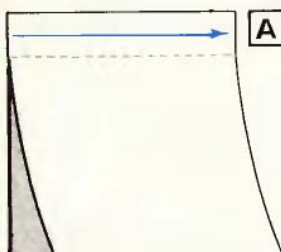
7

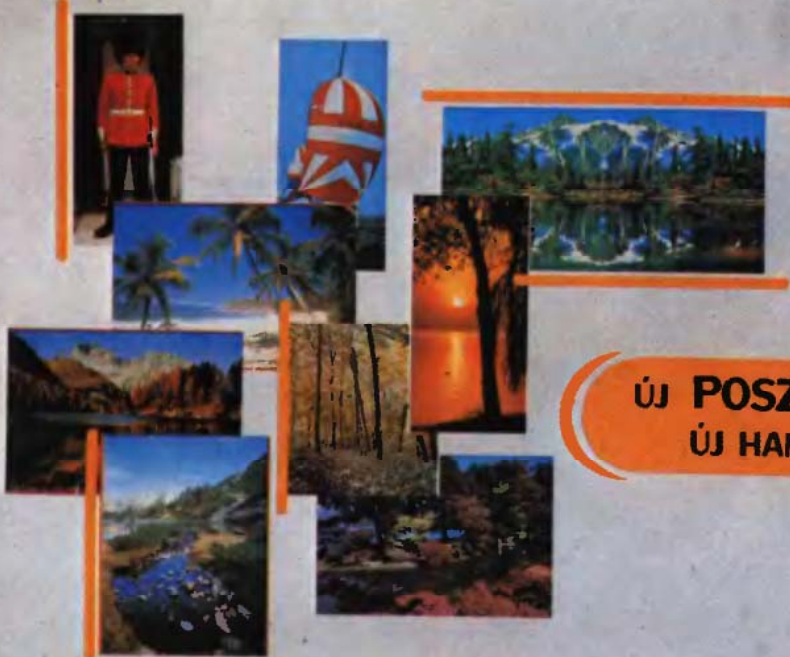

7. Néhány légbuborék – különösen a
fényes, sima felületek tapátózásakor
– a leg gondosabb munka esetén is
keletkezhet. Ezeket hegyes tűvel
szúrjuk ki, majd vörjünk néhány má-
sodpercet, hogy a tapéta saját rugal-
masságánál fogva tapadjon le a fe-
lületre. (Ne akarjuk ujjunkkal kinyomni
a levegőt, mert akkor újabb bu-
borékok keletkeznek.) Végül a hiba he-
lyét simítsuk át puha ronggyal.

A gyórtó tippjei

- Kisebbs darabok felragasztásakor a lap felső, vízszintes éléről 3–5 cm magasan húzzuk vissza a védőpapírt és a tapadó felső élt illesztjük a felületre.
- Ezután fokozatosan húzzuk lefele a védőpapírt és a tapétát kifele-lefele simítgassuk a felületre.
- Nagyobb vízszintes csíkok felhelyezése előtt színes szigetelőszalag-darabkákkal jelöljük be a leendő sarkokat és a felső éleket, majd a bal oldali élről kissé húzzuk le a védőpapírt s a csíkot baloldalt ragasszuk fel. Végül a még védőpapíros felső élt illesztjük a jelekhez és...
- ... csak azután, darabonként húzzuk le és ragasszuk fel a csíkot.
- Függőleges darabokat hasonló lépésekben, de előbb fenn, vízszintesen illesztve ragasszuk fel, s a végektől lefele húzzuk vissza.
- Nagy táblák felragasztásakor először – asztalon – hajtsuk fel, húzzuk vissza a védőpapírt bal oldalát és vágjuk le...
- ... majd 2–3 cm-rel balra és 1–2 cm-rel lejjebb ismét nyomjuk vissza a ragasztási felületre.
- Ezután a középső, védőpapírtól mentes 2–3 cm-es ragasztós, függőleges csíkot illesztjük a bejelölt felületre és a két védőpapírt felett – a már ismert lépésekben balra, illetve jobbra – oldalvást húzzuk le, s szakaszonként simítsuk fel helyére a tapétát.

**ÚJ POSZTER,
ÚJ HANGULAT!**

**A
KÉPZŐMŰVÉSZETI
KIADÓ
MINTABOLTJAI:**

POSZTERHÁZ

1054 Budapest,
Bajcsy-Zsilinszky út 62.
Telefon: 320-951, 310-327

KÉPESBOLT

1061 Budapest, Deák Ferenc tér 6.
Telefon: 227-045, 427-150

6000 Kecskemét, Dobó István krt. 5.

9730 Kőszeg, Várasház u. 3.

6720 Szeged, Oskola u. 19.

**KÉPES
LEVELEZŐLAPOK,
POSZTEREK,
PAPÍRJÁTÉKOK,
BARKÁCS-TAPÉTÁK,
MŰVÉSZETI
ALBUMOK**

A szúnyogháló igen áldásos találmány bizonyos csipkelődő, vérszívó rovarok ellen. Amint azonban az alábbiakból kintünk, mi most egészen más célra használjuk fel a hálót, nyári divatáskát készítünk belőle.

Melyik nő szíve nem dobban meg az örömtől, ha egy szép fehér táskát lát? Kettős öröm, ha azt a táskát maga készítette, és nem utolsósorban a bolti árak körülbelül egyötödéért.

Anyagszükséglet

110 cm széles, fehér színű (szabvány szerinti) szúnyoghálóból 50 cm hosszú (nem a szótt, hanem a műanyagból öntött, préselt, ill. hengerelt változat); kis darab fehér bőr vagy műbőr, a négyzethálós ábráról kiszámítható méretben; 6 db krómozott csőszegecs; 2 db krómozott táskakarika; 3 m hosszú, 1 cm széles fehér köpperszalag; 1,10 m hosszú, 2 cm széles fehér övszalag; 1 kis orsó fehér műanyag cérna, fehér bélésanyag.

Beszerezési lehetőségek

A szúnyoghálót barkácsboltban, „vasboltban”, nagy áruházak műszaki osztályán, a szegecseket és a karikákat cipőkellék-szaküzletben, a köpper- és övszalagot, cérnát a RÖLTEX-boltban, a műbört vagy bőrhulladékot MÉH bőrhulladék-értékesítőnél (pl. Budapesten, a Népszínház utcában) vásárolhatunk.

Ha bélelni akarjuk a táskát, akkor kis darab selyembélésre lesz szükségünk, vagy átlátszatlan fehér műanyag fóliára. Az előbbi „textiles” barkácsboltban, méteráruüzletben, az utóbbit műbőr- vagy műanyagszaküzletben szerezhetjük be.

Szabásminta-készítés

Mindenekelőtt nagyítsuk fel a négyzethálós ábrán levő szabásmintát. Egy osztás = 2 cm.

Az ábrán az egyes darabokat — helymegtakarítás céljából — egymásra rajzoltuk, olyan elrendezésben, ahogyan azok a valóságban is lesznek. Ha megfigyeljük a méretvonalakat a rajtuk levő adatokkal és magyarázó felirattal, látható, hogy azok egyértelműen meghatározzák a méreteket.

A körbefutó 80×8 cm-es oldallapot középen eltörve ábráztuk, mivel az eredeti arányaiban nem fért volna a rajzra: szélessége lépték-helyes, tehát leszámolható, a hosszánál a méretvonalra írt 80 cm az irányadó. Ezt a hosszt „biztonsággal” vettük, amire az összeállítás ismertetésekor kapunk választ.

Szabás

Helyezzük a szúnyoghálóra a kivágott szabásmintadarabokat és jól látható írószerrrel mindegyiket rajzoljuk körül. A leghosszabbal, a 80×8 cm-es csikkal kezdjük, utána csökkenő sorrendben következhetnek a hátlap, az előlap és a zseb.

A felsoroltakon kívül találunk még a rajzon három kisebb darab-

Divattáska szúnyoghálóból

bot, amelyek műbőrből vagy bőrből (a továbbiakban műbört említünk) készülnek. Kettőt magára a táskára rajzoltunk, a végleges felerősítési helyére, a harmadikat külön (szaggatott vonallal) jelöltük. Ebből kettő kell, mert a táska oldallapjának végére kerülnek és a vállsíj felerősítésére szolgálnak. Félbehajtvá erősítjük a táskára (a hajtásvonalat vékony szaggatott vonallal jelöltük).

Bélés-bevarrás

Mindenekelőtt döntünk el, hogy akarjuk-e bélelni a táskát, vagy nem? Mi a bélelt táska leírását közöljük, de ennek alapján a béleletlen is elkészíthető.

Fekessük a kivasalt bélésanyagra a darabokat, feszítsük ki és gombostűzzük le, körben, a szélektől kb. 2 cm távolságban. Az egyes részeket nagyoljuk ki, de ne vágjuk méretre, ezt csak az összevarrás után szabad! A bélésanyagot a hálós oldallával felfelé fogjuk a varrógép alá és varrjuk körül egészen közel a széléhez (kb. 0,5 cm távolságban). Csak amikor teljesen körbevarrtuk, akkor fogjunk hozzá a bélés levágásához.

Következő lépés az előlap, a zseb és az oldallap szabadon maradó részeinek eldolgózása. Ezt még összeállítás előtt kell elvégeznünk. Az eldolgózás történhet köpperszalag-beszegéssel, de lehet saját anyagból is. Ebben az esetben a felső élre még a kiszabáskor hagyjunk rá kb. 1 cm-t. Varrjuk össze a felső élt (egyelőre csak ezt!) a bélésanyaggal, aztán varrással befelé hajtsuk be a szúnyogháló anyagát és vasaljuk le.

A vasalással igen óvatosan kell bánni, mert langyos vasnak nem engedelmeskedik a háló, forróttól

viszont elolvad. Ezért tegyük rá fehér selyempapírt és húzogassuk rajta a bekapcsolt, de hidegen rátett vasalót. Az pillanatok alatt megmelegszik és amikor elérte a kívánt hőfokot, az anyag meghajlik és lelapul alatta. A papír biztosítja, hogy a műanyag nem ragad a vasalóhoz. A továbbiakban a bélés levarrásakor az eddig leírtak szerint járjunk el.

A fülek felvarrása

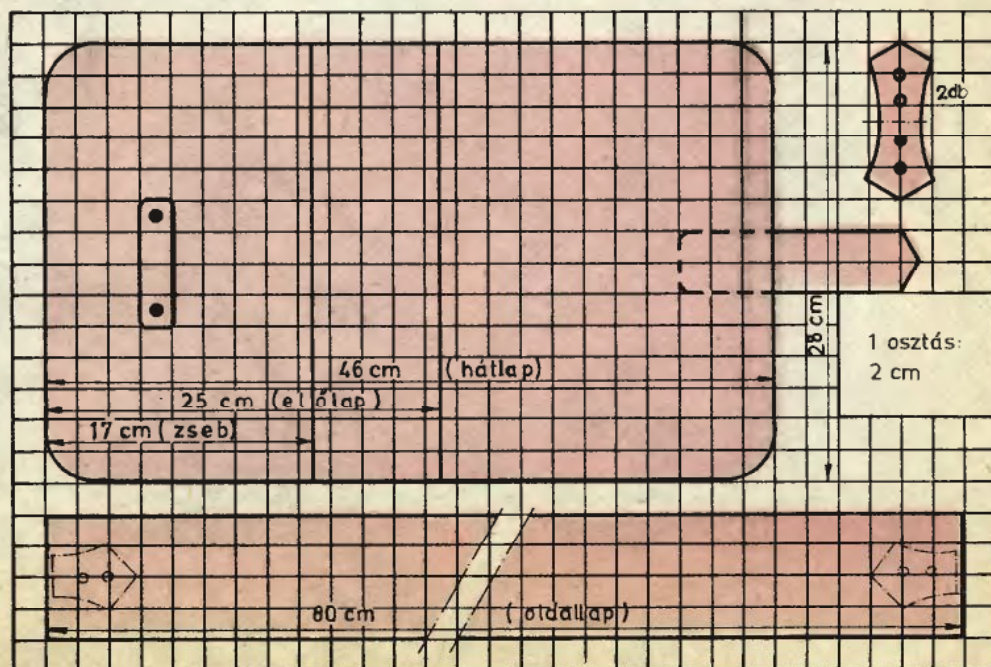
A műanyag fülek kiszabásakor szintén hagyjunk rá kb. 0,5 cm-t, ezt aláhajtva varrjuk körül, hogy az élek szépen eldolgóztak legyenek. A varrásvonalat enyhén olajos vattával töröljük végig, hogy a műbőr ne tapadjon a varrógépátlaphoz. A táska zárására szolgáló két fület még összeállítás előtt kell a rajzon megjelölt helyre felerősíteni. A kisebbik pántot — melyen a zárófület áthúzzuk — kétoldalt, kis négyszög alakban varrjuk körül. Ezen kívül — részben tartóssági, részben esztétikai okokból — a pánthoz szegecselni is kell.

Az anyagon bőrlukasztóval üssük ki a szegecsek helyét. Alátétként keményfát (pl. tűzifa darabot) használhatunk, de mindig az ún. bütös felével felfelé fordítva. Így kiméljük a szerszámot és jobb lesz a munka eredménye. A szegecseket dugjuk át a lyukakon és mindegyiket üssük be. Ehhez alátétként használhatunk fémot, vagy a már említett keményfát. Cipőkellék-szaküzletben kaphatunk olyan szerszámot, mely a bőrlukasztóhoz hasonló formájú, de alja homorúra kiképzett. Ennek segítségével szépen, torzulásmentesen tudjuk beverni a szegecseket. Érdemes ezt a szerszámot beszerezni, mert máskor is hasznát vehetjük.

Összeállítás

Először a bélelt és pánttal ellátott zsebet varrjuk az előlaphoz. Ezután helyezzük rá a — belse-

Folytatás a 35. oldalon

Miniplex állvány

Vásároltam egy Miniplex fűrőgépet. A nem túl olcsó, de jó minőségű kis géphez a készen kapható, de véleményem szerint a kiviteléhez képest drága állványt nem vettem meg. Magam készítettem egyet, amely kellően stabil és az elektronikával kapcsolatos munkáimnak jól megfelel.

Anyagául 5 mm vastag acéllemez, két acélcső darabot, tekercsrugókat, 6 mm átmérőjű acélrudat, egy acéltárcsát (tárgyasztalként), valamint anyáscsavarokat használtam fel.

A tárgyasztal menetesen fel-le állítható, a beállított helyzetben ellenanyás rögzítésű. A fűrőgép függőleges irányú mozgatását két csődarabbal, s a rájuk húzott tekercsrugókkal oldottam meg. Az állvány emelőkarjával a gépet befogó rögzítőgyűrűt ugyancsak rugók ellenében lehet elmozdítani. A kis fűrőállványra még egy pillanatkapcsolót is felszereltem, hogy a fűrőgép motorja csak a kis kar meghúzásakor (fűrőskor) működjön. A sok „üresjárat” megtakarításával a gép élettartamát is meghosszabbítottam.

A kitűnően használható minifűrőállvány anyagköltsége minimális, bármilyen, fémmunkákat végző műhelyben hulladékként megtalálható alkatrészekből elkészíthető.

IFJ. KÁLMÁN JÁNOS
Budapest

Beépített kád — szellőzéssel

Gyakorlati tapasztalataim alapján, segítő szándékkal adom közre a fürdőszobák kád mögötti falának kiszáritására vonatkozó ötletemet.

A fürdőkádak beépítésekor általában csak az elkészült munka szépségére gondolnak, gyakran még a kád mögötti függőleges fal szigeteléséről is megfeledkeznek. Néhány hónap múlva kezdődik a gond, mivel a beépített kád mellett vagy a végénél levő falszakasz a padló felett elkezd nedvesedni. Sokan a burkolat hibáira gondolnak és felújításukor ezen a részen új vakolatot készítenek vagy burkolattal látják el a falat.

Az igazi okra kevesen gondolnak, pedig egyszerűen arról van szó, hogy a fürdőkád alatti teljesen zárt

térben a levegő páratartalma kicsapódik. A falzatban levő habarcs, ill. a vakolat a nedvességet továbbvezeti. A pára káros hatása rövidebb idő múlva jelentkezik, ha a fürdőszobával szomszédos helyiségek lényegesen alacsonyabb hőmérsékletűek (pl. kamra, előszoba, lépcsőház határolja).

A probléma megoldására két változatot javasoltam ismerőseimnek. Az egyik szerint a már beépített kád alatti tér átszellőztetése céljából a beépítő falazaton, a kád két végénél, két 50 mm átmérőjű furatot kell készíteni. Az egyiket a padló közelében, a másikat a kád pereme alatt. A másik megoldást új kád beépítésekor lehet alkalmazni. Akik ragaszkodnak a hagyományos beépítéshez, lehetőleg a kád mindkét végén falazzanak a burkoló falakba egy 20×20 cm-es kerámiaírcsot.

ZÁMBORI JENŐ
Hódmezővásárhely

Számlapvédő fólia

Ötletem célja a kvarcóra üvegének megóvása a karcolás, ezáltal az üveg elrepedése vagy törése ellen.

Az óra új, még karcmentes üvegére átlátszó, öntapadós fóliadarabkát (pl. tuxo vagy cellux ragasztószalagot) helyeztem, melynek túlnyúló széleit zsilettpengével levágtam. A ragasztószalag széleit körben óvatosan az üveg körüli mélyedésbe nyomtam. Ragasztáskor vigyázni kell arra, hogy a fólia alatt ne legyen levegőbuborék. Ezt a megoldást két éve alkalmazom, s az óra üvege még nem sérült meg.

MOLNÁR CSABA
Pécs

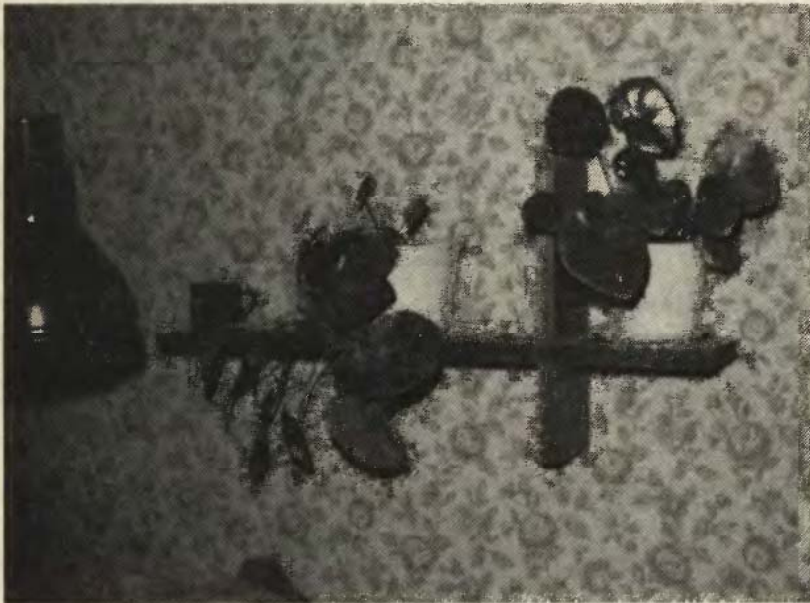

Flakontartó

Több egyszerű, de praktikus ötletet találtam már az Ezermesterben, most a sajátomat szeretném bemutatni. Gondot okozott a légfrissítő flakonjának elhelyezése. Végül úgy oldottam meg a felerősítést, hogy egy valamivel nagyobb átmérőjű, levágott tetejű műanyag flakonba tettem bele, melyet a falra erősítettem. A „tokból” szükség esetén könnyedén kiemelhető a légfrissítő.

KAPAI PÉTER
Szolnok

Elemes polcok házilag

Véleményem szerint újszerű formájú, bármikor szétszerelhető, s tetszés szerint másképpen is összeállítható polcokat készítettem.

Az elemek kialakításához alapanyagként 10 cm széles és 2 cm vastag fenyődeszkát használtam fel. Ezekből (előzetes terv alapján) különböző hosszúságú darabokat vágtam le. Összeszereléshez mindegyik

csatlakozó elembe 5 cm mély (a deszka fele szélességéig érő) rést fűrészeltem, amelynek szélessége egyezett a deszkavastagsággal. A részeket egymásba csúsztattam és az illesztéseket a hátoldal felől beütött szegekkel erősítettem meg. (Átalakításkor a szegek egyszerűen kihúzhatók.) Amelyik polcot pl. az ágy fölé szántam, azt az apróbb tárgyak

tárolására alkalmas fiókokkal láttam el. A fiókok előlapjának színe a polcokéval egyező lehet, de be is festhetjük.

A polcszerkezetet tiplikkel a falba rögzített kampókra akasztottam.

KISGERGELY JÓZSEF
Budapest

**A megjelent
ötleteket honoráló
vásárlási utalványokat
postán
– ajánlottan –
juttatjuk el
a beküldőknek,
s továbbra is kérjük
kedves olvasóink
megvalósított,
közérdeklődésre
számot tartó,
lehetőleg
fényképpel illusztrált
saját ötleteit.**

Porszénből darabos

Az 1985. 9. sz. EM-ben olvastam a szénporhasznosításról. Kiegészítésként azt ajánlom, hogy a szénport (ami a fűtési idény után megmaradt) ne vízzel, hanem tézstafőzéskor keletkező tézstaléval keverjük össze. Ezt a nyár folyamán többször megismételhetjük. Az összekevert, földnedves szénport vékony rétegben terítsük el és szárítsuk ki. A lé keményítőtartalma a szénport „megszilárdítja”, és az száradás után darabokra törve tárolható a következő fűtési idényig.

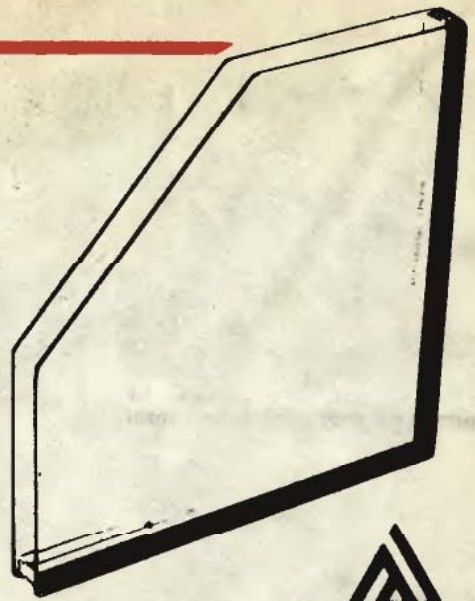
BÓCZ BOLDIZSÁR
Bana

Forgatógomb hívótankra

Filmhíváskor megkönnyíti a Co-rex-szalagos tárcsa forgatását a tengelyre húzott pezsgősüveg-dugó. A hullámos szélű műanyag szalag mellé tekerített filmet ugyanis a tárcsa tengelyének forgatásával kell a hívás ideje alatt mozgatni. Ha a tengelynél jóval nagyobb átmérőjű műanyag dugót fogantyúként használjuk, a kezünk nem fárad el annyira, és a forgatás is eredményesebb, a vegyszer egyenletesen éri a hívandó filmet.

KÁLOVICS JÓZSEF
Nagykanizsa

SEGÍT AZ ENERGIATAKARÉKOSSÁGBAN A Hungaropan HŐ- ÉS HANGSZIGETELŐ ÜVEGSZERKEZET

A Hungaropan hő- és hangszigetelő üvegszerkezet egy, vagy két légréteg közbeiktatásával, két vagy három, méreteiben azonos üvegtáblából álló, kerülete mentén légmentesen lezárt és páramentesített üvegszerkezet. Az üvegtáblák közötti légréteg vastagságát a kerület mentén beépített furatokkal, vagy réssel ellátott csőszerű alumíniumprofil határozza meg. Az alumíniumprofil és az üvegtáblát speciális műgyantával ragasztják össze. Az üvegtáblák közé zárt levegő páramentességét az üreges távolságtartóban lévő speciális páralekötő anyag biztosítja. Ezáltal az üvegtáblák belső felülete csillogóan tiszta marad.

Az energiatakarékos Hungaropan hő- és hangszigetelő üvegszerkezeteket elsősorban nyílászáró szerkezetek üvegezésére használják, de alkalmazható külső és belső falak, válaszfalak kialakítására is. Alkalmazásával jelentős fűtőanyag-megtakarítás érhető el.

A Hungaropan hő- és hangszigetelő üvegszerkezet alkalmas fa, műanyag és fém anyagú keretszerkezetbe való beépítésre.

A Hungaropan hő- és hangszigetelő üvegszerkezet kiváló minőségét garantálja, hogy 1973 óta folyamatosan KIVÁLÓ ÁRUI

Lakásépítés, korszerűsítés, bővítés
vagy felújítás előtt kérjen részletes
tájékoztatást az

Orosházi Üvegyár VEVŐSZOLGÁLATÁTÓL

5901 OROSHÁZA, Pf. 118., Tel.: 374/210,
ahol készséggel megadják az egyedi igényeinek
megfelelő információt.

Itt levágandó!

KÉREM SZÍVESKEDJENEK RÉSZEMRE

- Részletes Hungaropan Termékismertetőt
  - Hungaropan Beépítési Előírást
  - Hengerelt üveg Termékismertetőt
  - Hengerelt bordás síküveg Termékismertetőt
- küldeni

1986. év _____ hó _____ nap _____

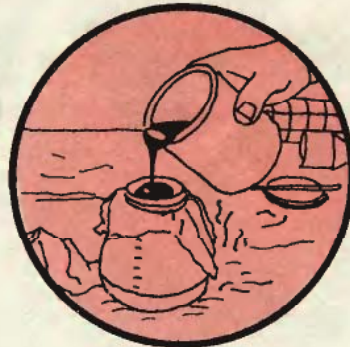
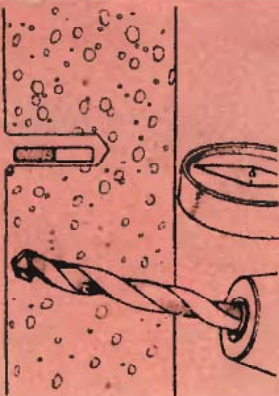
_____ név

_____ város

_____ pontos cím

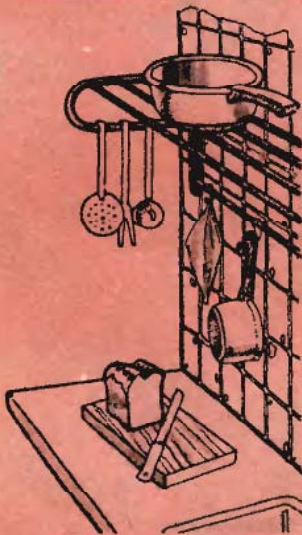
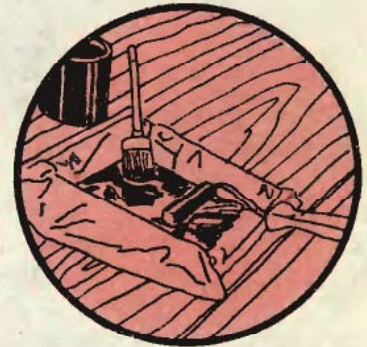
Nemzetközi ötletparádé

Ha különböző tárgyakat erősítünk fel egy válaszfal mindkét oldalára, előfordulhat, hogy a felerősítéshez fúrt lyukak (a tiplik furatai) a falban „találkoznak”. Ezt elkerülhetjük, ha pontosan meg tudjuk határozni a fal túloldalán fúrt lyuk helyét. Ehhez egy kisméretű, rúd alakú mágneset helyezünk el a furatban. Ezt követően az ellenkező oldalon egy egyszerű kivitelű iránytűvel meg tudjuk keresni a furatban levő mágnes helyét.

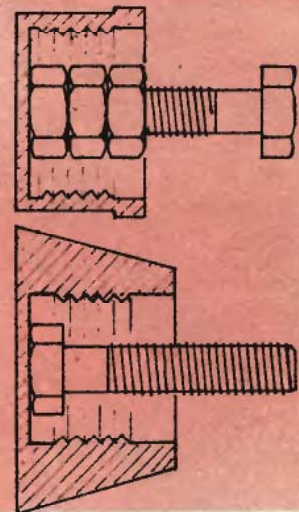
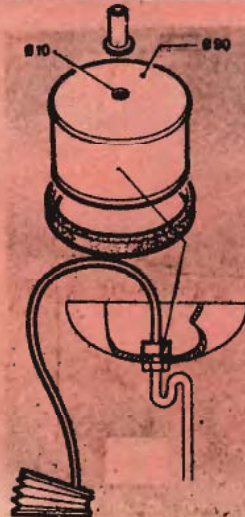
A festékszóró tartályába csak csomómentes, alaposan felkevert festéket érdemes tölteni, hogy szórásakor ne tömődjön el a fúvóka. Külön szűrőedény helyett közvetlenül a tartályba önthetjük a felhasználandó festékmennyiséget. Ehhez a tartály nyakára befűtöttgumival rögzítsünk egy nejlonharisnya-darabot, s azon keresztül töltjük be a festéket. Ha a szűrőn már sak szemcse akadt meg, azt eldobhatjuk és újra cserélhetjük.

A lakk beszáradt maradvékát nehezebb eltávolítani a festékestályból, mint pl. az olajfestéket vagy a disperziós festéket. Könnyebb lesz megtisztítani a teddy-bevanatú festőhenger lapos táliját, ha azt lakkozás előtt egy nagyobb méretű, vastagabb anyagú fóliazacskóba bújtatjuk. Így kívül-belül megömjük a lakkszennyeződéstől, és a lakkozás befejeztével csak a zacskót kell eltávolítanunk.

A hagyományosan az előszobában felszerelt kalaptartós fogast a konyhában is kitűnően használhatjuk. A krómozott felületű vagy színesre festett csövekből álló fogast a munkasztal fölött szereljük a falra. A kampóira nyeles edényeket, konyharuhát, fogókesztyűt akaszthatunk, csövein tálalóeszközöket helyezhetünk el, sőt a kalaptartó részt poleként használhatjuk.

A lefolyócső dugulását gumiharang helyett a műanyag csónakok felfújásához használt, lábbal taposható pumpával is megszüntethetjük. Egy hengeres doboz aljába ragasszunk peremes csatlakozócsontot, amelyre a pumpa gumicsővét ráhúzhatjuk. A dobozperemre körben erősítsünk lágy anyagú tömlőt (pl. gumiszalagot), hogy a „harangot” rés nélkül helyezhessük a lefolyó fölé.

Kiürült flakonok, tartályok csavaros műanyag zárókupakjaiból bútorfogantyút készíthetünk. Attól függően, hogy milyen módon kívánjuk rögzíteni, helyezünk a kupakba egy fejre állított csavart vagy csavaranyákat. A felerősítő elemet (a csavart vagy az anyákat) helyezzük középre, és anélkül, hogy elmozdítanánk, öntsük körbe műgyantával (esetleg epokittal). (Az anyákba hajtunk csavart és úgy tegyük a kupakba.) A gyanta kikeményedése után felszerelhetjük a jó fogású, szilárd műanyag fogantyút.

Alapozás mázolás előtt

● Az „Ezermester” cikkeinek jelentős része azzal fejeződik be, hogy az elkészített „mesterművet” lássuk el megfelelő felületvédelemmel; alapozó- és védőbevonattal. Ez a rövid mondat nem arra utal, hogy az utolsó művelet-sorozatnak kisebb a jelentősége. Még csak arra sem, hogy ez annyira egyszerű, magától értetődő lenne. Lapunk terjedelme nem teszi lehetővé, hogy a precíz technológia leírását minden cikk végén megismételjük. Ehelyett most (ezt tettük néhányszor a múltban is) kiemelten csak a felületkezeléssel foglalkozunk, sőt elsősorban annak is a faanyagok alapozására vonatkozó részével.

A mázoló munkák sorában a felületvédelem tartóssága szempontjából döntő fontosságú az alapozás, melynek technológiai sorrendjét a következőkben ismertetjük. Előfordul, hogy a gyakorlatban egyik-másik munkafázist kihagyják. Az eredményes munka feltétele azonban a műveletek gondos és hiánytalan elvégzése.

Címszavakban tehát:

portalanítás — alapozás — csiszolás kovapapírral vagy horzszakövel — portalanítás — olajtapaszolás — csiszolás és portalanítás — esetleg újabb tapaszolás, simítótapaszolás (spatulyázás) — csiszolás kovapapírral — portalanítás — esetleg újabb lakkkitt tapaszolás — csiszolás — portalanítás — bevonás zománccal. Bizony még végigolvasni is hosszú, hát még végigcsinálni. De, ha igazán tökéletes felületet szeretnénk, akkor ilyen aprólékos munkára van szükség. A mázolás élet-tartama, minősége, esztétikai hatása leginkább az alapozás jóságától függ. Az itt elkövetett hibák, a rosszul megválasztott anyag felhasználása, a helytelen kivitel később már helyrehozhatatlanok.

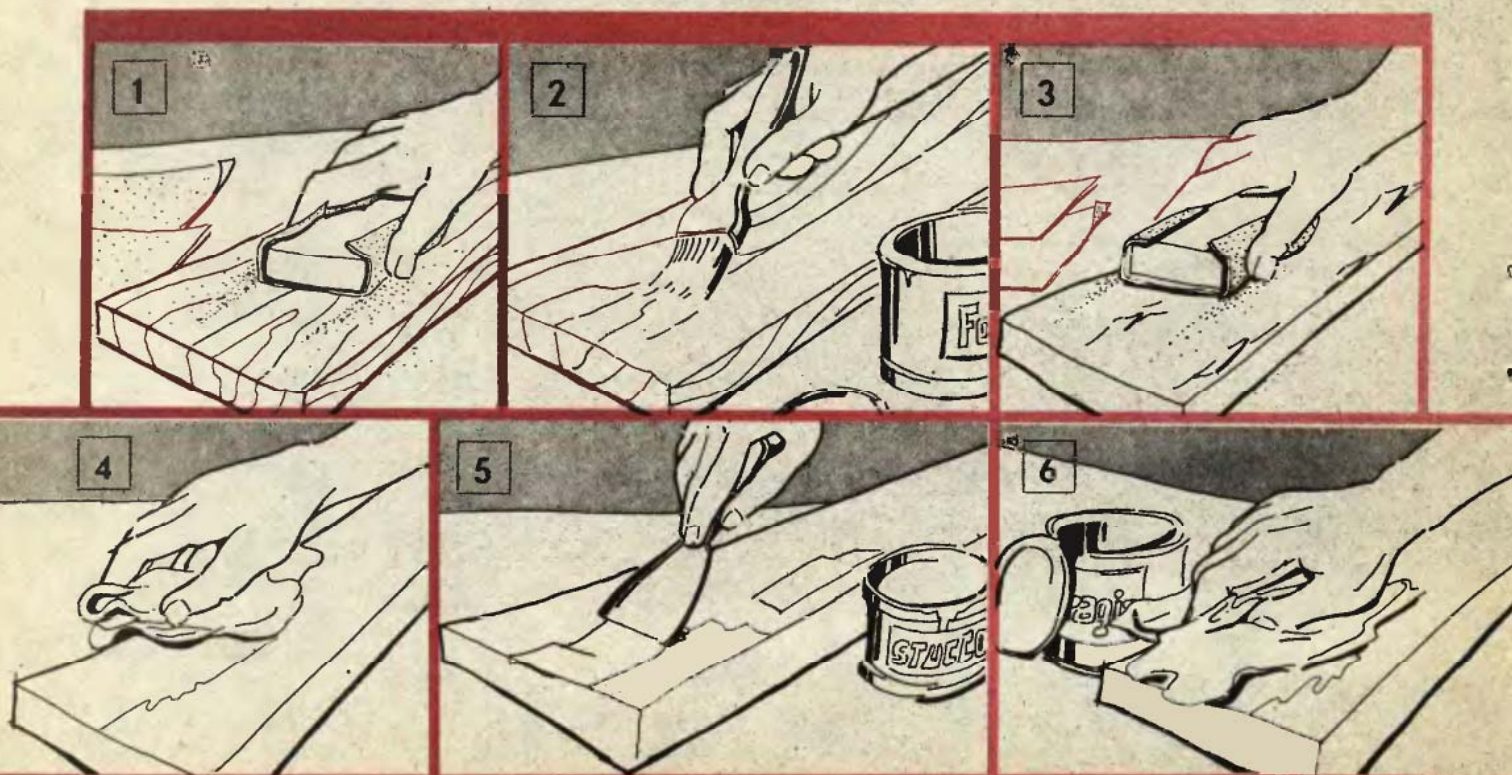
A mázolás megkezdése előtt vizsgáljuk meg a faanyagot. A durva szennyeződések távolítsuk el, majd a letisztított, száraz felület apróbb hibáinak eltüntetésével kezdjük a felületkezelést. A durvább hibák kijavítása asztalosmunka, azokat ne a mázolással akarjuk megszüntetni. Az alapozást már a kijavított, simára csiszolt (1) felületre vigyük fel (2).

A fafelület alapozásának régebbi, hagyományos módja a lenolaj vagy lenolajkence híg oldatával való bevonás. Az ezzel gyakorlatilag egyenértékű új módszerek szerint ún. emulziós alapozást alkalmaznak. Az ilyen alapozók nem hatolnak olyan mélyen az anyagba — különösen a puhafába —, mint a lenolaj, de gyorsabban száradnak, keményednek, és megbízhatóbb alapot adnak; nem repedeznek, nem ragadnak, mint a len-

olajbevonatok. A lenolaj mélyen (kb 0,6 mm) hatol a fa pórusaiba, és ha nem hagyunk rá elég időt, nem szárad ki teljes mélységben. A lenolajkence, illetve sűrített lenolajkence pórusokba hatolása lényegesen kisebb. A legkevésbé mélyre a műgyanta alapozóanyagok jutnak.

Az alapozás utáni csiszolás célja, hogy a felületen elősegítse a festék megtapadását, és hogy eltávolítsuk a felületre tapadt szennyeződések. Olajmázolásakor üvegpapírral, kovapapírral szárazon csiszoljunk. A közbülső csiszoláshoz finomabb, eset-

leg már lekopatott papírokat célszerű használni. Legegyszerűbb a sima felületek csiszolása; a papírt ráhajtjuk kézhezálló, megfelelő méretű fa (esetleg parafa) darabra (3). Így könnyebb, egyenletesebb a munka. A tagolt profilos részeket összehajtott papírral óvatosan csiszoljuk, vigyázva, hogy a finomabb éleket ne tüntessük el.

A tapaszok csiszolásának külön technológiája van. Fenyőféleségek csiszolását például mindig számlírnyban kezdjük, s csak utána haladjunk keresztirányban. Finomabb csiszoláskor az alig látható egyenlőtlen-ségek eltüntetésére ajánlatos a felületre egy, ún. sovány festékréteget rákenni. Csiszolás közben a mélyebb részekben ottmarad a festék, és jól megmutatja a tapaszanyag egyenetlenségét.

Csiszolás után ne felejtjük el a felület gondos portalanítását. A portól a mázolás szemcsés, egyenetlen lesz. A portalanításhoz poroló ecsetet, vagy jól kirázott rongyot használjunk (4).

Alapozás után (nem előtte) az apróbb hibákat tapaszolással, olajos késtapasszal kell kijavítani. Az alapozás előtti tapaszolás azért helytelen, mert a fa a tapasz olajtartalmát elszívja. Emiatt a kötőanyag nélküli tapasz nem tapad a fához, egyszerűen „leesik”. Az alapozott

fához viszont a tapasz kifogástalanul tapad.

A tapaszt fémlappal vagy rétegelt lemezzel kenjük a felületre, a kicsorbult élekre. A felesleges anyagot spatulyával távolítsuk el, majd a felületet gondosan simítsuk le, húzzuk át. Ha az első tapaszolás után még maradtak egyenetlenségek, akkor a felületet az első, illetve további mázolások után újabb tapaszolással kell kijavítani.

A tapasz ne legyen túl sovány, mert úgy a következő réteg felhordásakor könnyen kimosódhat, de túl kövér se, mert akkor lassan szárad, hátráltatja a munkát és esetleg meg is repedezik.

Míg a tapaszolás célja az apróbb hiányosságok eltüntetése, a spatulyázás, másképpen simítótapaszolás a teljes felület átvonásával kemény, egyenletes bevonatot ad (5). A simítótapaszt már lehetőleg a fedőmázolás színéhez hasonlóra kell választani. A rétegeket igen vékonyan (kb. 0,5 mm) hordjuk fel. A túl vastag repedezik és nehezen szárad. Az egyszeri spatulyázás gyakran nem elégséges, ilyenkor csiszolás után megismételhető a művelet. Sima felületek spatulyázása aránylag egyszerű feladat, a tagolt részeké viszont körülményesebb. Ilyenkor vagy híg, ecsettel felhordható anyaggal dolgozunk, vagy olyan gumi, cel-

luloid spatulyakéceket használunk, amelyek jól idomulnak a felülethez.

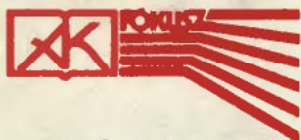
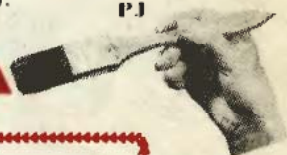
Azt, hogy mennyi tapaszanyag maradjon a felületen, a spatulyakés tartásával szabályozhatjuk. Minél meredekebben tartjuk a spatulyát, annál kevesebb anyag marad vissza. A túl laposan tartott számszám a szükségesnél több anyagot hagy a felületen, s a lecsiszolása sok felesleges munkát okoz. A rossz minőségű, helytelenül tárolt tapasz lepereg a felületről.

Függőleges spatulyázással a felületen alulról felfelé haladjunk. A tapaszanyag ne legyen se túl száraz, se túl híg. Az első esetben túlságosan tapad a késhez, a másodikban meg elfolyik. Az anyagot lakkbenzinnel, terpentinolajjal hígíthatjuk.

Mázolás előtt a simítótapaszt (spatulyázott), gondosan portalanított felületet sovány olajba mártott ronggyal töröljük át (6). Különben a spatulyaanyag száraz felülete a ráhordott festék anyagától túlságosan sok olajat szívna el.

Az alapozáshoz használt anyagok különféle nevekkel kerülnek forgalomba. Az anyagbeszerzők kérjük ki a szakkoltok eladóinak tanácsát. Ajánljuk Kovács Géza „Fal-festő- és mázoló munkák” című könyvének forgatását is (Ipari szak-könyvtár sorozat, 1983).

P.J.

A TECHNIKA KÖNYVESBOLT AJÁNLATA

... pld. Cseh Lajos szerkesztette: GÉPJÁRMŰ-ÜZEMBENTARTÁSI ZSEBKÖNYV	51,- Ft	... pld. Kozumplik, J.: GÉPJÁRMŰ- AKKUMULÁTOROK	51,- Ft
... pld. Flamisch Ottó-Kardos Mihály: AUTÓVILLAMOSSÁGI BERENDEZÉSEK DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATA	55,- Ft	... pld. KRESZ-JOGSZABÁLYOK, A KÖZÜTI KÖZLEKEDÉS SZABÁLYAI ÉS ÉRTELMEZÉSEK, 1986:	45,- Ft
... pld. Frank György-Hüttl Pál: HOGYAN TOVÁBB? DÁCIA 1300	94,- Ft	... pld. Lovász György: FORMA-1-es MINDENTUDÓ	48,- Ft
... pld. Gräter Horst: FÉKSZERVIZ 1985.	81,- Ft	... pld. Molnárné Bárkányi Ginda-Nagy László: GÉPJÁRMŰVEK FÉNYEZÉSE	35,- Ft
... pld. Gudlin Tamás-Vida Emil: GÉPJÁRMŰVEK LÉGFÉKEI	75,- Ft	... pld. Preusch, E.-Rabis, K. H.-Schulze, D.: HOGYAN TOVÁBB? SKODA MB S 100	35,- Ft
... pld. Hingl János: AUTÓSZERELŐK ZSEBKÖNYVE	65,- Ft	... pld. TRABANT 601 JAVÍTÁSI SEGÉDKÖNYV	50,- Ft
... pld. Kasedorf, J.: BENZIN BEFECSEKENDŐZŐK	45,- Ft	... pld. Vargha Zoltán-Almássy Tibor: GÉPJÁRMŰVEK KORROZÓVÉDELME	66,- Ft

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvétellel szállítunk, a portóköltséget felszámítjuk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezésük sorrendjében teljesítjük.

A megrendelő neve: _____

Pontos címe (irányítószámmal): _____

Címünk:

Állami Könyvterjesztő Vállalat

TECHNIKA KÖNYVESBOLT ÉS ANTIKVÁRIUM

1114 Budapest XI., Bartók Béla út 15.
Telefon: 667-008

FÉSZEK

A BARKÁCSOLÁS = ÖRÖM + TAKARÉKOSSÁG!

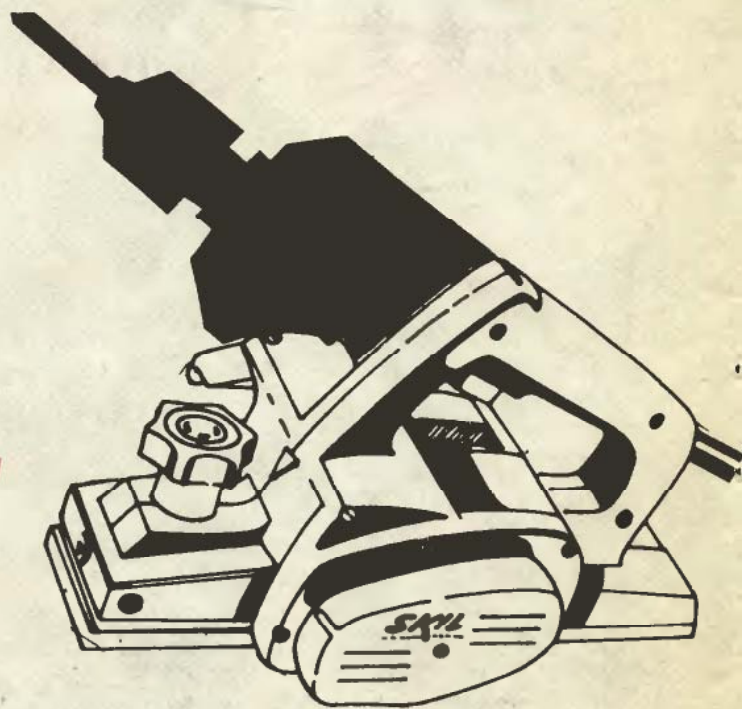
*Lakásában, hétvégi házában
végzendő munkáihoz*

- faanyagok,
  - barkácsanyagok,
  - szerszámok,
  - kisgépek,
  - tapéták,
  - festékek, lakkok
- bőséges választékát
találja a*

**Bp.-i TŰZÉP Vállalat
FÉSZEK Áruházában!**

(Bp. X., Ceglédi u. 1–3.)

Tel.: 270-089, 274-217

A lemezárukat és bútorlapokat, kívánságra méretre vágjuk.

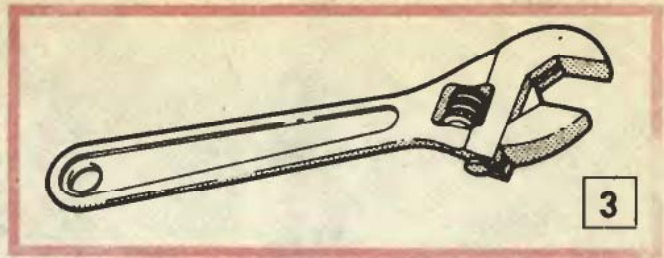
„Gumi”-fogók

A cím természetesen nem arra utal, hogy a következőkben bemutatott szerszámok gumból készültek. Még csak arra sem, hogy gumi anyagú tárgyakat lehetne megfogni velük. A kifejezés arra céloz, hogy e fogók, kulcsok befogó fejrészének szájnnyílása rugalmasan, a szükséges méretre állítható.

Pontos megnevezésük előtt a nevekhez még egy-egy megjegyzést fűzünk. A gyakorlatban ugyanis aligha fordult elő, hogy a mester ekképpen szólt volna tanuló-jához: „add ide a derékszögű, állítható csavarkulcsot”. A szerszámoknál, munkafogásoknál egyaránt szinte külön életet él a köznapi szakzsargon és a hivatalos szakkifejezés. Mégis érdemes ez utóbbit is ismerni, hiszen a katalógusokban vagy az üzletekben szakszerű nevükön így azonosítják a szerszámokat.

A gyors csőfogó — másképpen villám csőfogó, népszerűen pedig blitzfogó — a csőszerelés egyik alapszerszáma (1). A fogó egy tömör kovácsolt félrészből és egy sajtolt lemezszárból áll. A tömör félrész furatain átdugott csap lehetővé teszi, hogy a szájnnyílást bizonyos határokon belül állíthassuk. A különböző méretekből készülő fogó legnagyobb szájnnyílása 36 és 75 mm között változik. Használatához fontosnak tartjuk megjegyezni; a festett, krómozott felületeket (csapszerelvények stb.) erősen roncsolja. Ha ilyen célokra vesszük igénybe a szerszámot, a tárgyat vastag gumilap vagy rongy rácsavarása után fogjuk meg.

Ezermester-gyakorlatban elsősorban anyák, csavarok szerelésekor vehetjük hasznát az állítható csavarkulcsoknak. Legalább egy ilyen szerszámot „illik” az autó minimális szerszámkészletében is tartani, hiszen egy kisebb villáskulcs-, csillagkulcskészletet helyettesíthetnek. (Természetesen nem százszázalékosan.)

Legismertebb, s talán legjobban használható kulcs a kétféle állítható csavarkulcs (2), melyet a köznyelv franciakulcsnak nevez. Segítségével nemcsak a csavarfejeket lehet szilárdan, sérülésmentesen megfogni, hanem különböző szorítási feladatokra is alkalmas. Kalapácként ne használjuk, mert akkor tönkremegy!

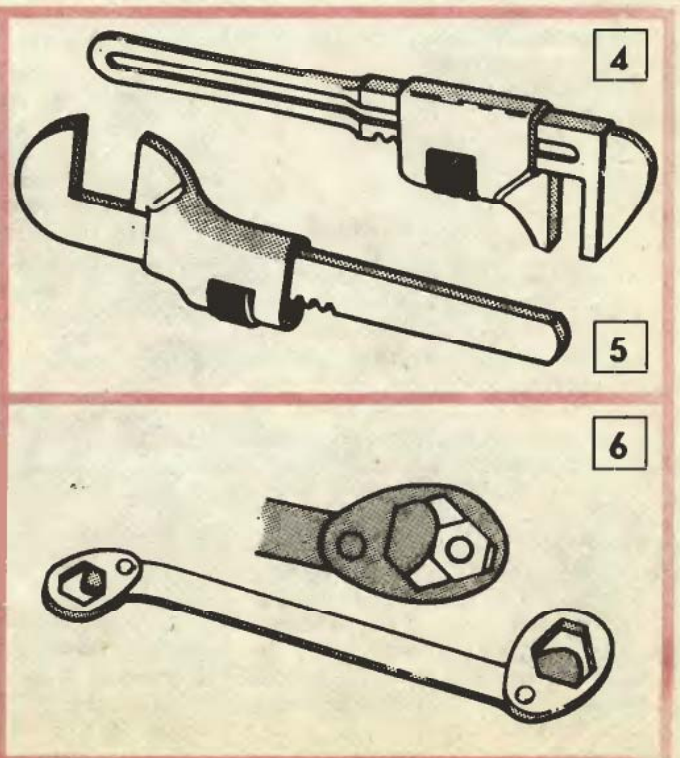
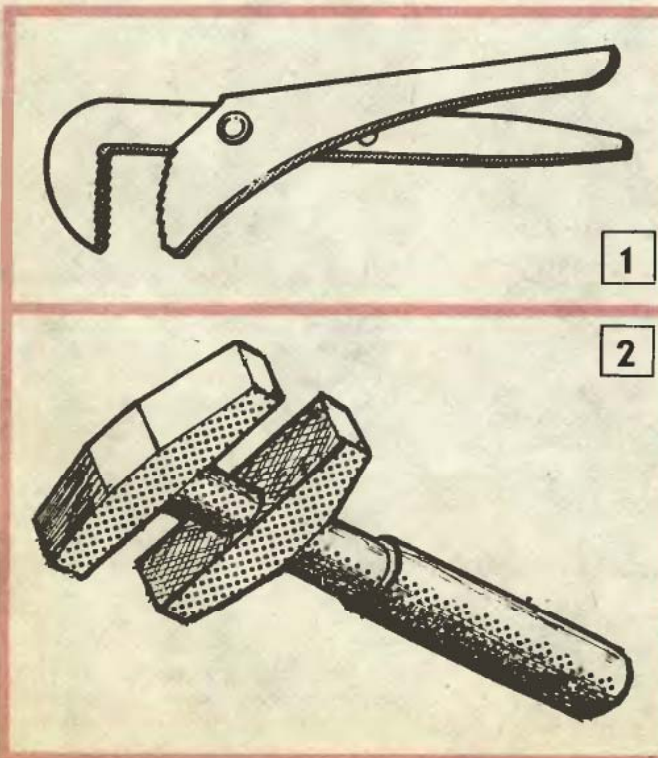
Ugyancsak nagyon népszerű általános szerszám a svéd csavarkulcs. Ennél a mozgópofa egy fogazott lécs, ahhoz illeszkedik az állópofa fejrészébe szerelt menetes csiga (3). A kulcsfej a szárral 22 fokos szöget zár be, ami a szerszámot szűk helyen történő csavarkihajtásra is alkalmassá teszi. A svédkulcs kulcsnyílása 17 és 36 mm között változik.

A svédkulcs felépítéséhez hasonló a derékszögű, állítható csavarkulcsé, melyet excelsior kulcsként is szoktak emlegetni. A 30—36 mm legnagyobb befogó nyílással készült kulcsokat az autószerelésen kívül a háztartásban és a barkácsolásban egyaránt jól használhatjuk. Általában a kulcsszár belső élét képezik ki fogaslécként, s arra illeszkedik a mozgó rész menetes csigája (4). Létezik fordított változat is, ahol a csiga mozog és a fogasléc áll (5).

Ugyancsak a villáskulcs helyettesítésére készült az a szerszám, melyet — miután jobb elnevezést nem találtunk rá — állítható villáskulcsnak kereszteltünk (6). Ez a nálunk kevésbé ismert szerszám akár házilag is elkészíthető, legfeljebb az anyag edzése okoz gondot.

Szabálytalan hatszög formájú mozgó részébe különféle hatlap fejű csavarfejek illeszthetők. A csavarfej két lapját a szárrész excenteres bütyke szorítja be a 60 fokos szögű kulcsnyílásba. Bár ez az excenter rész nem fekszik fel az egész lapon, a szorítóerő olyan nagy, hogy a kulcs nem tud megcsúszni, nem sérti meg a csavart.

-i-f

Szakszerű munka = garantált minőség!

Parkettcsiszolás, -lakkozás

● A tükörsima felületű, széperezetű és mintázatú parketta a lakószobák mutatós, praktikus padlóburkolata. Festés, tapétázás, mázolás után, amikor többnyire majdnem üres a helyiség, érdemes felújítani a parkettát is. Különösen, ha az összekarcolt, kopott lakkozású, vagy eredetileg viasszal fényesítették.

A csiszoláshoz, lakkozáshoz főként elszántság kell, hiszen a műveletek viszonylag egyszerűek, különösebb gyakorlat nélkül is elvégezhetők. Gondos munkánk eredményeként, garantáltan „minőségi” parkettánk, padlónk lesz.

Előkészületek

Csiszológépet és szélcsiszolót a kölcsönzötől bérelhetünk, ugyanott különböző finomságú csiszolópapírokat is vásárolhatunk. (Csiszolópapírok nagy választékban kaphatók a Vasért, a Vas- és Edénybolt V. üzleteiben, valamint a háztartási boltokban.) A csiszológépek egyszerűen kezelhetők, biztonságosak, de a használatukra vonatkozó előírásokat tartjuk be. (Például: ügyeljünk az előírt csatlakoztatásra; a gép vezetékeit munka közben vállunkon vessük át, nehogy a szigetelést „elcsiszoljuk” (A); leeresztett helyzetű forgó csiszolóhengerrel ne tologassuk a gépet, helyváltoztatáskor emeljük fel a hengert; zárt félcipőben dolgozunk,

s a helyiség padlója tökéletesen száraz legyen.)

A gépen kívül a padló faminőségétől, elhasználtságától függő finomságú csiszolópapírokat, parkettalakkot (lehetőleg kétaalkotós, kopásálló műgyanta alapú lakkot), puha, hosszabb szőrű, tömött, széles keféet vagy ecsetet szerezzünk be. Újjonnan lerakott parkettához három különböző szemcsézetű csiszolópapírt (36-os, 60-as és 100-as) használjunk. Régi parkettát, padlót négyszer csiszoljunk át, legelőször durvább (24-es szemcsefinomságú), majd egyre finomabb csiszolópapírokkal. Lakk vásárlásakor a dobozon levő útmutató nyújt segítséget, de kétrétegű bevonat esetén előzetesen egy négyzetméterre min. 200 g-nyit számíthatunk.

Az előkészületekhez tartozik a helyiség burkolatának kijavítása is. Ha a szegőlécek mellett egyenetlen, erősen szennyezett a parketta, a szegőléceket is szedjük fel. Azokat külön, kézzel vagy fűrőpisztolyba fogott csiszolótárcsával csiszoljuk le, amelyik túlságosan tönkrement, új léccel pótoljuk. A parkett nagyobb mélyedéseit, egyenlőtlen hézagait folyékony fával, esetleg fűrészpor és epokitt keverékével töltjük ki.

Más-más irányban

A megfelelő szemcsézetű csiszolópapír felerősítése után kezdhetjük a munkát. A gépre szerelt porszívó, ill. porzsák ellenére csiszolásakor az ablakot, ajtót tartjuk nyitva. A működő gépet mindig lassan, de

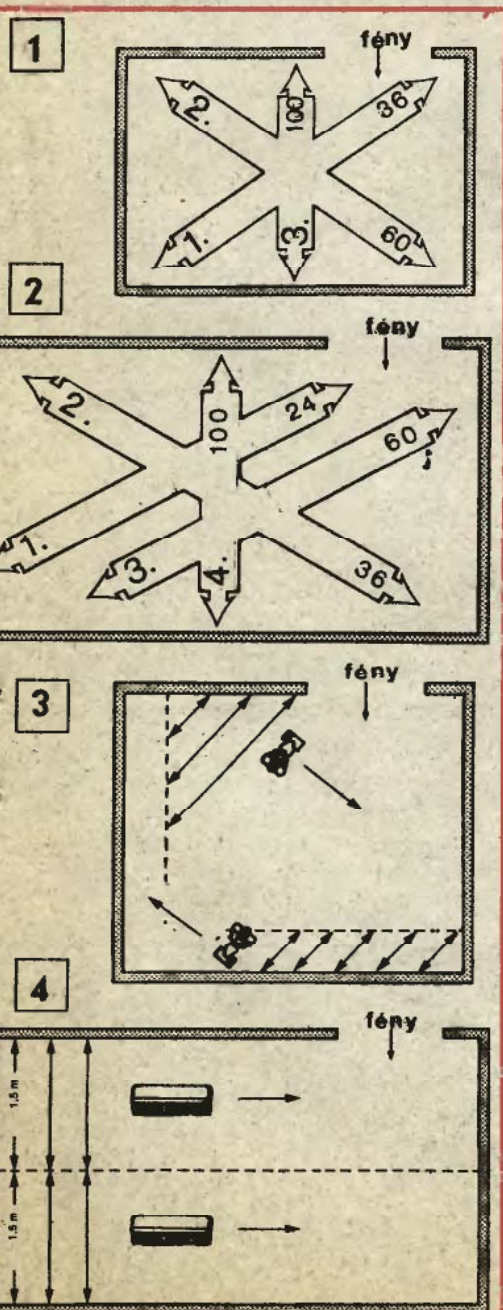

egyenletes sebességgel mozgassuk, különben az egy helyben forgó hengere mélyedéseket munkál a padlóba, melyeket utólag nehéz eltüntetni. A készre csiszolt felület teljesen simának látszik majd, ha az ábrák alapján ajánlott csiszolási irányokat, ill. a műveletek sorrendjét betartjuk. (Az ábrák nyilában a szemcsefinomságot és a csiszolási irányok sorrendjét tüntettük fel.) Minden sávon kétszer; egyszer oda, egyszer vissza haladjunk végig. Újjonnan fektetett parkettánál három menetben, három különböző finomságú csiszolópapírral érhetjük el a kívánt eredményt (1). Legyünk

figyelemmel a helyiség megvilágítási viszonyaira is: az első műveletet, a durvacsiszolást a szoba képezetbeli, az ablaktól kiinduló átlójával párhuzamos sávokban, a másodikat arra merőleges irányban végezzük. Simítócsiszoláskor a fény beesése irányában, a legfinomabb szemcséjű papírral párhuzamos sávokban, oda-vissza haladjunk.

A régi, felújításra szoruló parkettát tapasztolás, hézagkitöltés után az előzőekben leírtakkal azonos sorrendben, de négyszer csiszoljuk át. (2).

(Ebben az esetben a legelső és a harmadik csiszolási irány megegyezik.)

Sávváltó folyosó

Csiszolás közben legkényesebb művelet a sávváltás, azaz amikor „új” csikot kezdünk. E művelet megkönnyítésére célszerű „fordulósávot” kialakítani. Minden csiszolt sáv végénél hagyjunk olyan széles helyet, ahol elfér a gép és kezelője. Ezeket a csiszolatlan sávokat a fénytől legtávolabb eső részekben jelöljük ki (3). A parketta többi részét az ajánlott irányoknak megfelelően (az ablakkal szembe fordulva, balról-jobbra haladva) csiszoljuk fel, míg az utoljára hagyott fordulósávot az ellenkező irányban, az ablaknak háttal fordulva, de ugyancsak balról-jobbra munkáljuk meg.

Vigyázzunk az átmenetre, a csiszolt sávok lehetőleg észrevehetetlenül csatlakozzanak. A sávváltó műveleteit mind a három (régipadlónál mind a négy) csiszolási művelet során hasonlóan végezzük el.

Fűtőtestek alatt, sarkok közvetlen közelében, a szegélylécek mentén szélcsiszolót használjunk (B). A még ezzel a géppel is hozzáférhetetlen helyeket kézzel, csiszolópapírral vagy színlőpengével tegyük simává.

A készre csiszolt parketta teljes felületét tisztítsuk meg és portalanítsuk. Ezután már csak teljesen tiszta talpú cipőben (vagy a lábba huzott zoknival, ráerősített rongydarabbal) lépünk a helyiségbe.

Lakkozás

Jó minőségű, puha kefe vagy ecset a legmegfelelőbb szerszám a lakk felhordásához. Ha lakkozás közben egy-egy szőr kihullik a keféből, egy csipesszel távolítsuk el. A lakk alkotóinak összekeverésekor és a szerszámok tisztogatása során is szükség van oldószerre, melyet a lakkal együtt vásároljunk meg.

A lakkozást az ablak felőli falnál, a fényforrástól mindig távolodva végezzük, így a kihagyott részeket, a lakkozás hibáit azonnal észrevesszük. Egyszerre csak kb. másfél méter széles sávban dolgozzunk, a helyiséget osszuk fel csikokra. A haladás irányát a 4. ábra mutatja be.

Az első lakkréteget hagyjuk száradni. A dobozon levő felhasználási javaslat ismerteti, hogy mennyi ideig szárad, milyen hőmérsékleten

használható, s mikor hordható fel újabb réteg. Az első réteg hatására a fában lévő szálkák megduzzadnak, ki is állhatnak a felületből. Ajánlatos a lakk száradását követően lengőcsiszolóval, finomszemcséjű papírral (100-as, 120-as) elsimítani az esetleges egyenetlenségeket.

Portalanítás után következhet a második lakkréteg felhordása, az elsével azonos módon. A tükörfényes, egyenetlen felület eléréséhez (megelőző csiszolás nélkül) harmadszor is lakkozzuk be a parkettát.

Lakkozás közben a felületet ne érje tűző nap, mert buborékok keletkezhetnek.

A készre lakkozott parkettára, padlóra csak másnap lépünk rá, és jó tudni, hogy a lakkréteg még egy hétig nem köt meg teljesen, emiatt sérülékeny.

→

Rusztikus díszítőelemek

Néhány éve hasznos kezdeményezést valósított meg a Műszaki Könyvkiadó. Megállapodás alapján barkács témájú könyveket vesz át egy NSZK-beli kiadótól. A könyveket hozzáértő szakemberek fordítják magyarra, és kitűnő ábrák-képek illusztrálják. Az eddig megjelent kiadványok közül ismertettük már Dietmar Lochner: „Tetőtér-beépítés”, „Hétféle házak építése” és „Lakásbővítés pincével” című kötetét. Legújabbban Martin Lange „Rusztikus lakásbelső” című könyve segíti a címében említett témát kedvelő barkácsolókat. Ez utóbbi kiadványból mutatunk be — ismertetőnek — egy érdekes részletet, ill. a szerző előszavából néhány sort.

A szerző előszavából

Számunkra manapság a rusztikus lakásbelső elsősorban nagyszüleink hajdani, kedélyes korára való visszaemlékezést jelentik. De talán már Önben is felmerült a gondolat, hogy szívesen berendezné így a saját otthonát? A régi, szép favázás házakat nézegetve talán szívesen megnézte volna belső kialakításukat is? Felmerült Önben a gondolat, hogy jó volna úgy élni, mint hajdanában — de persze a mai kor technikai vívmányaival együtt!

Ha megbarátkozott ezzel a gondolattal, és esetleg már csak a nekikezdés mikéntje hiányzik, akkor éppen ez a könyv hivatott arra, hogy a szükséges felvilágosításokat megadja Önnek. Nemcsak tanácsadója kíván lenni, hanem képekkel és magyarázatokkal akarja ösztönözni, hogy a rusztikus lakásról alkotott elképzeléseit új elemekkel bővítse ki. Ráadásul segíteni kíván a megfelelő anyag kiválasztásában is.

A lakások belső tereinek kikészítésére annyiféle lehetőség nyílik, hogy azokat valamennyi részletében itt természetesen nem tudjuk tárgyalni. A gyakorlatban megvalósult munkákból is csupán néhányat mutatunk be. Ezeket a javaslatokat és indítványokat természetesen nem lehet minden esetben tökéletesen megvalósítani, példaként tekinteni, hiszen mindenkor alkalmazkodni kell az épület, a helyiség adottságaihoz. Mégis reméljük, hogy javaslataink és példáink segítenek majd Önnek.

Konzolok, könyökök és támaszok

A falburkolatok tetszetős tagolásához sokban hozzájárulnak a konzolok vagy könyökök. A teherhordó alátámasztásban működnek közre. Mind mennyezet-, mind falborításokhoz és azok együttes kombinációjához igen hatásosak lehetnek (82. ábra).

A mennyezetgerendákat a falborításból kinyúló konzolok, népiesen könyökök támasztják alá, de elválasztófalak és térmegosztó szerkezetek kiegészítő elemeiként is alkalmazhatók — amint az a későbbiekben látható (83. ábra).

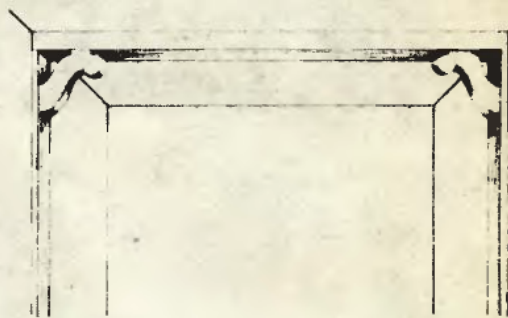
Ezeket az elemeket falburkolat készítésekor deszkákból alakítjuk ki, ha térbe nyúló elemeket használunk, gerendából vágjuk ki. A formai kiképzés lehetőségei igen sokrétűek. A megválasztást az ízlés és a ráfordítás mértéke határozza meg (84. ábra).

A mennyezetgerendák esetében alkalmazott rövid konzolok fokozottabb alátámasztás hatását keltik. Ezeket a falburkolatra rögzítjük és a mennyezetgerendához csavaroz-

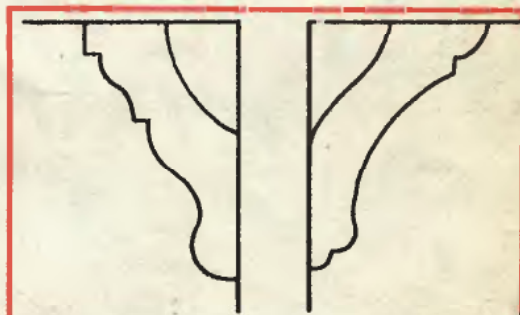
zuk. A konzoloknak esztétikai szempontból mindig valamivel keskenyebbeknek kell lenniük a felettük futó gerendák vastagságánál. Úgy hatnak, mintha a mennyezetgerenda a szomszéd szoba gerendakiülésén nyugodna (85. ábra).

A kiálló konzol és mennyezetgerenda összekapcsolását még kovácsoltvas hevederrel is lehet díszíteni (86. ábra).

Adott rendeltetésű támasztógerenda, amely pl. egy válaszfalhoz tartozik, vagy egy ülőpadot zár le, lépcsőt vagy folyosót határol, könyökkel vagy folyosótámasztóval és kovácsoltvas hevederrel ellátva különleges díszítőelem is lehet (87. ábra).

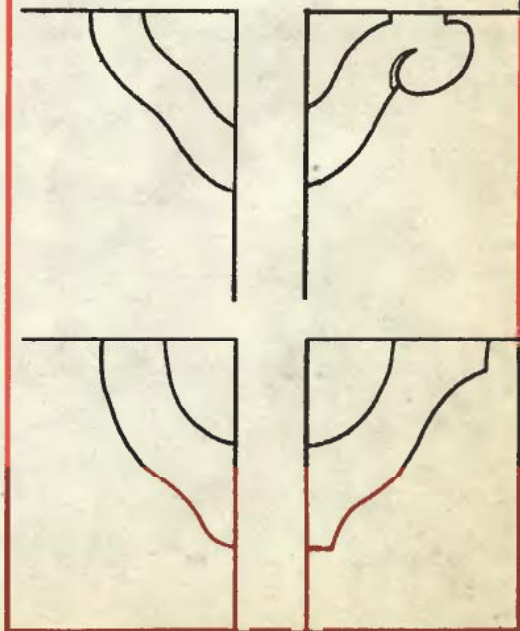
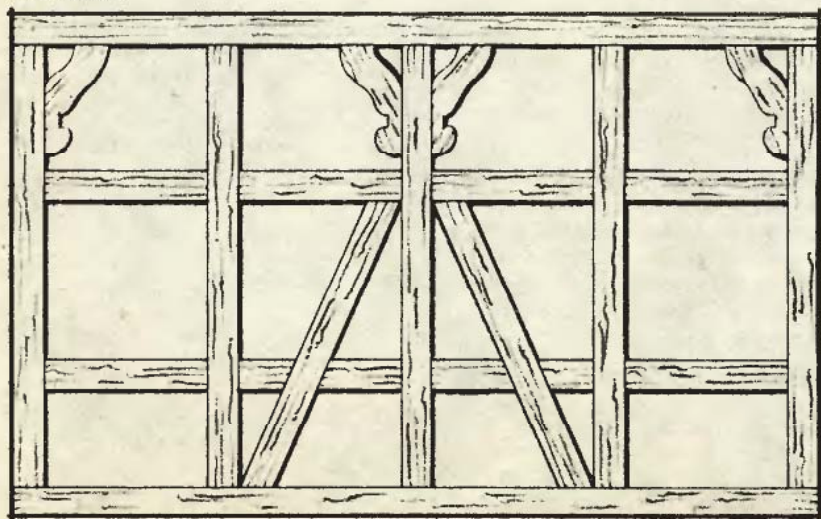

83. ábra

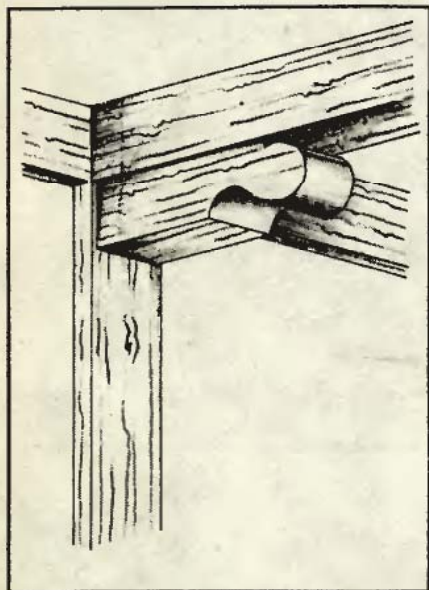
84. ábra

82. ábra

Felületkezelés

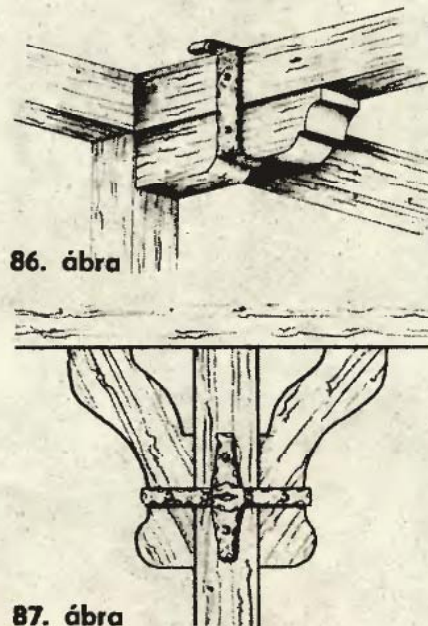
A vésett vagy faragott felületeket (187. ábra) manapság már — a szekercével faragott gerenda jellegének megfelelően — többnyire géppel munkálják meg. Megfelelő érzékkel ezt a géppel kialakított alakzatot kézi szerszámmal is lehet utánozni. A nehezen kezelhető szekerce helyett kanalas vésővel vagy hántolókéssel kifaragva a fát, a faragott felületre jellemző „berágódásokat” kapunk. A hántolókést a fa rostjára ferdén helyezve erőteljes nyomással és húzással fadarabkákat kell kimetszeni a felületből, melyeket ezután drótkeféznek. Itt is elengedhetetlen, hogy előzőleg hulladékdarabokon kísérletezzünk.

85. ábra

Ami a felület színezését illeti, azt pácolással vagy impregnálással magunk szabjuk meg. Javasoljuk, hogy szín- és anyagválasztás előtt kérje ki szakember véleményét, aki számos tanácsokat adhat a kivitelre vonatkozóan is. Ügyeljünk arra, hogy a gyártó pára és impregnálóanyagra megadott, pontos használati utasításait mindenkor figyelembe vesszük.

Ezek általában felhasználásra kész folyadék alakjában kaphatók. Ha valamelyik pác por vagy esetleg kristály alakban kapható, a feldolgozáshoz először oldatot kell készíteni belőle. A színezett folyadékot minden esetben ecsettel hordjuk fel. Rövid felszívódási idő után, a felesleges folyadékot száraz ecset vagy szivacs segítségével oszlatjuk, ill. távolítjuk el.

86. ábra

Kétrétegű pácolás esetén előfordulhat, hogy a második réteg felhordása után nem az elképzelt színárnyalatú a felület. A valóságos árnyalat csak megfelelő száradás (8... 24 óra) után állapítható meg.

Helyes, ha minden páctónushoz először próbapácolást végzünk.

A pácyanag vásárlásakor feltétlenül figyelembe kell venni a pácolandó fa fajtáját, felületminőségét, továbbá a pácolandó felület nagyságát. Felbolyhosított, érdes felületek pl. lényegesen több pácyanagot igényelnek, és valamivel sötétebbek is lesznek a termékismertető leírás színmintájaként bemutatottnál. A viasztartalmú pácok a végső kezelés (puha ruhával való átdörzsölés) után selymes fényűek lesznek, és így a lakkozás esetleg megtakarítható.

187. ábra

Folytatás a 23. oldalról:

jével felénk fordított — hátlapra, pontosan illesszük egymáshoz és jelöljük meg a felső él két végpontját. Erre azért van szükség, mert amikor már közte lesz a körbefutó oldallap (mint távtartó), már nehéz megállapítani, hogy pontosan hol kezdjük el annak felvarrását.

Sarkaiknál fogjuk össze az oldal- és előlapot és varrjuk végig az egyenes szakaszt. Az ívhez érve öltésenként, kézzel hajtsuk visszafelé a varrógépet, így gépeljünk előre, az ív mentén hajlítgatva az egyenes csíkot. Ugyanígy járjunk el a másik íves résznél is. Végezetül varrjuk végig a megmaradó egyenes részt. Látni fogjuk, hogy a végén fennmarad egy kis fölösleges darab, mert mint ahogyan azt a bevezetőben említettük, ezt a körbefutó oldallapot biztonsággal szabtuk le, az illesztés esetleges pontatlansága miatt. Vágjuk le ezt a felesleges részt.

Most kell felvarrnunk az oldalakat a vállszijat és a karikákat tar-

tó műbőr darabokat, mert most még könnyen hozzáférhetünk. Ezt a vonal mentén vághatjuk, nem lesz aláhajtvá, mert túl vastag lenne. Hajtsuk félbe az ívelt darabokat és fogjuk közbe a karikákat, aztán a már leírt módon szegecseljük fel, és a jobb felfekvés végett varrjuk is körül.

Az összeszerelt elő- és oldallapot illesszük a hátlap megjelölt pontjaira, gombostűvel rögzítsük és varrjuk le a jobb és a bal oldali egyenes szakaszt. Így bebiztosítottuk az elcsúszás ellen. Még egyszer állítsuk be a még levarratlan aljat, gombostűzzük le, és ekkor hozzáfoghatunk az ívek és a közbenső egyenes szakasz levarrásához.

Befejező tennivalók

Az eldolgozás következik. Szegjük körül valamennyi eldolgozatlan élt 1 cm széles fehér köpperszalaggal. Ne próbáljuk ezt első neki-futásra egyszerre véghezvinni, mert biztos, hogy elcsúszik. Először varr-

juk le a szalag egyik oldalát a felezővonalig a háló alá csúsztatva, majd hajtsuk vissza és így varrjuk le meégegyszer.

Hátravan még az övshalag (vállszi) felvarrása, hogy a táská vállra akasztható legyen. Hajtsunk fel az övshalag végéből 1 cm-t, varrjuk le és húzzuk át a karikán, és 4 cm-t visszahajtvá varrjuk le. Ugyanígy járjunk el a másik oldallal is. A megadott hosszúság átlagmagasságra vonatkozik. Ettől eltérő méretre úgy állíthatjuk be, hogy a táskát vállunkra akasztjuk egyik végén felvarrt övshalaggal és a megfelelő méretnél legombostűzzük.

Amellett, hogy a szúnyogháló jól szabható, varrható, hajlékony és igen tartós. Elpiszkolódás esetén langyos, mosószeres vízben, körömkéfével könnyen tisztítható és ismét visszanyeri eredeti féhérségét.

A táská átmeneti kabáthoz, nyári ruhához egyaránt hordható. A kész táská, valamint néhány munkaművelet hátsó borítóoldalunk színes képein látható.

☆☆☆

CS. P.

Festés TRINÁT zománccal

A „csináld magad” mozgalom keretén belül a lakásokban, hétvégi házakban és a barkácsolási munkák során gyakran kerül sor kisebb-nagyobb tárgyak, berendezések festéssel történő szebbé tételére.

A BUDALAKK Festék- és Műgyantagyár termékei közül ez alkalommal a TRINÁT zománcot ajánljuk szíves figyelmükbe.

A TRINÁT zománc alkidműgyanta alapú festék, amely magasfényű, rugalmas, egyben kemény bevonatot ad. Egyaránt alkalmazható fafelületek (pl. bútorok, nyílászáró szerkezetek stb.) és fémfelületek (pl. kerítések, korlátok stb.) festéséhez.

A TRINÁT zománc az időjárás hatásainak is ellenáll, ezért kültéri igénybevételi célra is alkalmas. Felhordási tulajdonságai igen kedvezőek, könnyen ecsetelhető, tixotrop festék. Felhordható szórással, ecseteléssel.

A TRINÁT zománc széles színválasztékban áll rendelkezésre. A színek egymással is keverhetők, így a termékkel tetszőleges színárnyalatok is elérhetők.

A TRINÁT zománccal elvégezhető az új fa- és fémfelületek festése, valamint a régi felületek felújítása a megfelelő felületelőkészítés után.

Új, kezeletlen falfelületek festésénél a csiszolás, portalanítás után célszerű a fát XYLAMON impregnáló alapozóval telíteni. Alapozófestékként a TRINÁT univerzális alapozó használható 1–2 rétegben. Alapozás után kerülhet sor a felületi egyenetlenségek kitöltésére, amelyhez a NEOFLEX késtapaszt javasoljuk. A NEOFLEX késtapaszt száradása, csiszolása és a felület portalanítása után lehet a TRINÁT zománcot felhordani, beltéri igénybevétel esetén 1–2 rétegben, kültéri igénybevételnél 2–3 rétegben.

Felújító jellegű munkáknál, ha a fa felületén levő korábbi olajfesték, zománccfesték, vagy szintetikus festék bevonata ép, sértetlen, akkor a bevonat finom csiszolása, portalanítása után 1–2 réteg TRINÁT zománccal elvégezhető a festés. Ha a régi festékréteg repedezett, vagy a fáig sérült, akkor a felület állapotának figyelembevételével kell a felületelőkészítést és a szükség szerinti alapozást, késtapasztolást, festést elvégezni.

Fémfelületekre (pl. kerítések, oszlopok, kerti bútorok, korlátok stb.) a rozsdátlanítás és zsírtalanítás után korróziógátló alapozót kell 1–2 rétegben felhordani. Korróziógátló alapozóként a RAPID cinkromátos alapozót javasoljuk. Az alapozott fémfelületre a TRINÁT

zománcot 2–3 rétegben kell felhordani.

Korábban már festett fémfelületeknél a felület állapotától függően kell a felületelőkészítést, az alapozást és festést elvégezni.

A TRINÁT zománc teljes száradása kb. 24 óra, két réteg felvitele között 8–10 óra száradási idő kell. A TRINÁT zománc kiadóssága a felhordás módjától függően 8–10 m²/liter. A TRINÁT zománc hígítására TERPENOL hígító használható. A TRINÁT zománccal a „csináld magad” mozgalom keretén belül könnyen és gyorsan elvégezhető el a festés azzal az előnnyel, hogy a gazdaságossági szempontok mellett sikerélményhez is juttatja a barkácsolót. (x)

Az ismertetett termékek használatára további részletes felvilágosítást ad a

BUDALAKK Festék- és Műgyantagyár

Marketing Igazgatóság

1055 Budapest, Balassi B. u. 7.

Telefon: 533-379, 314-579

Telex: 22-5667

PVC
ereszcsonatorna
rendszer

Gyártja:
Borsodi
Vegyi
Kombinát

Vevőszolgálat:
1056 Budapest V.
Vád utca 55
T: 180-214

Nem lustálkodunk!

Az utóbbi időben mind több olvasónk veti — írásban vagy szóban — a szemünkre, hogy úgy látszik ellustultunk, mert az „Ezermester sk” számaikat mind későbbben adjuk közre. A reklamáció jogos, hiszen például ez év első felében csak egyetlen szám jelent meg abban a hónapban, amelynek a száma a borítólapján olvasható.

A jogos reklamáció címzettje azonban nem a folyóirat anyagát évtizedek óta pontosan nyomdába adó szerkesztőségünk, hanem a folyóiratunkat most már rendszeresen mind nagyobb késedelemmel előállító Zrínyi Nyomda. S nyilvánvaló, hogy a késedelmes megjelenés nekünk — mint olvasóinknak — nemcsak bosszúságot, de jelentős anyagi és erkölcsi veszteséget is okoz!

Reméljük, hogy a jövő év elejére az illetékesekkel megtaláljuk a módot arra, hogy az „Ezermester sk” ismét a tárgyhóban jelenjék meg. Addig pedig — mást nem tehetvén, kérjük Kedves Olvasóinkat, hogy türelemmel és kitartóan keressék — akár még a következő hónapban is — lapunkat. Előre is köszönettel a hozzánk való hűségért:

a szerkesztőség

Ezermester-rejtvényünk

megfejtéséhez ezúttal szerszámismeretre és jó szemre van csak szükség. Ugyanis csupán azt kell felderíteni, hogy az ábrára hány szerszámot tudott összerakni az ügyes rajzoló. (Az a deszkadarab, „amire rakta” a szerszámokat, nem számít.)

Ha megvan a kulcsszám, meg kell szorozni önmagával és megfejtésként csak azt kell levelezőlapra a megjelenést követő hónap 15-ig beküldeni, hogy mennyi a kapott szorzat négyzetgyöke.

A helyes megfejtést beküldők között vásárlási utalványokat sorsolunk ki, melyeket az Ezermester Vállalat küld el a nyerteseknek.

Júniusi helyes megfejtésünk: Ezermester Bolt.

Májusi rejtvényünk megfejtői közül vásárlási utalványt nyertek: **Síkhegyi Istvánné kübekházi, Balogh Istvánné szegedi, Bakos Ambrus nagykőrösi, Tarnai László soproni, Hollós Lóránt tatabányai, valamint Sziládi Endre, Kardos Péter, Keszler Erzsébet, Szabó Krisztina és Mészáros Judit budapesti olvasóink.**

Keresik — ajánlják

Bátor István örkényi olvasónk (2377 Zrínyi u. 9.) megvételre keresi lapunk 1976-tól 1985-ig megjelent egyes számaikat; Markó Gabriella az 1983/2-es (Bp. XIV., Antos I. u. 6. 1148); Barlay Antal az 1985/3-as (Bp., Nagy Sándor u. 99. 1204); Dorogi Félix (Putnok, Szep-tember 6. tér, 3630) az 1957—58-as évfolyam és az 1959/2-es és 10-es számaikat; ifj. Tarsoly Károly (Debrecen, Micsurin út 100. 4031) az 1982/3—4-es és az 1983/2-es számaikat; Csarkó János (Szeghalom, Péter András sor 53. 5520) az 1985/5-ös számat; Balogh József (Bp., Jávorfal u. 47. 1162) az 1985/5-ös számat keresi megvételre.

Pethő Ernő (Debrecen, Szabadság u. 107. 4028) könyvtárkötetünk 2., 5. és 6. kötetét keresi megvételre.

Simkó József (Bp., Bartók Béla út 1. 1114) az 1981/11-es számat keresi, cserébe kínál egyes régebbi számaikat.

Cikkeinket minősítő csillagjeleink az elkészítés bonyolultságára, a szükséges ismeretekre utalnak; az egyszerűt fehér, a bonyolultabbat sötét csillag jelöli. Az eredetre utaló csillagok: egy = átvett, kettő = átdolgozott, három = eredeti. Két példa:

★★ = átdolgozott, bonyolult (pl. egy Philips vészvillogó).

☆☆☆ = eredeti, egyszerű (pl. hullámpapírból kivágható ülőbútor).

Várja Ont az építőanyagtelep és barkácsbolt

Budapest XX., Soroksár, Haraszi út 36.

(A sportpálya után, Szent István HÉV-megállónál, az 51. sz. út mellett.)

Kaphatók: csiszolt lambéria (méretre is), falburkolatok, pozdorja, farost, hajópadló, ajtók, zsalus ajtók, ablakok, zsalus ablak, ajtóalapok, parketta, bécsi fehér, boltíves ajtó, ablak.

NYITVA: HÉTKOZNAP
8.30—15.30-ig,
SZERDÁN 8—11-ig,
SZOMBATON 7—13-ig

Gördíthető viráglepcső

Egy nagyobb erkély vagy terasz elképzelhetetlen a növények, virágok sokasága nélkül. A gördíthető viráglepcső nemcsak kellemes színlattal gazdagítja környezetünket, hanem egészségügyi (porszűrő) szerepe is jelentős. A lépcsős elrendezésű ládákkal virágos „domboldal” hatást érhetünk el (címképünkön látható).

A virágállvány alapja két darab $800 \times 600 \times 20$ mm-es faforgácslap (A). A két lapot merőlegesen összeenyvezett és csavarozott fenyő keretszerkezet segítségével építjük össze. A fenyő 40×20 mm keresztmetszetű legyen. Ezenkívül szükség lesz még 4 db fotelgörgőre (önbeálló keretekre) és végül 5 db virágládra (1. ábra).

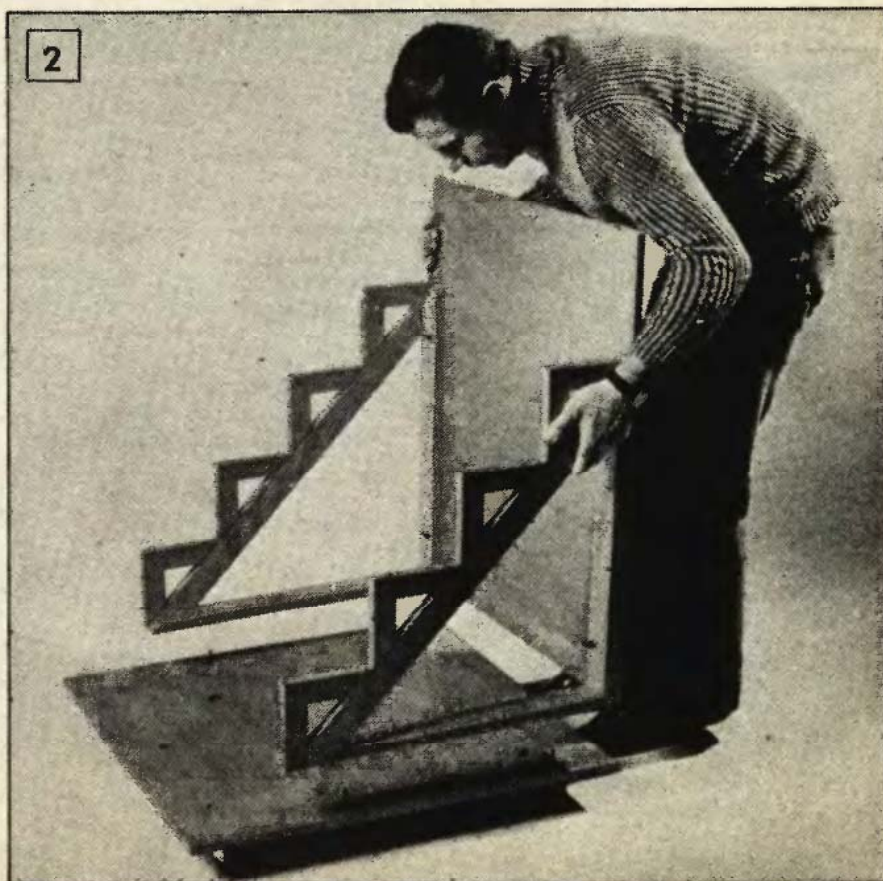
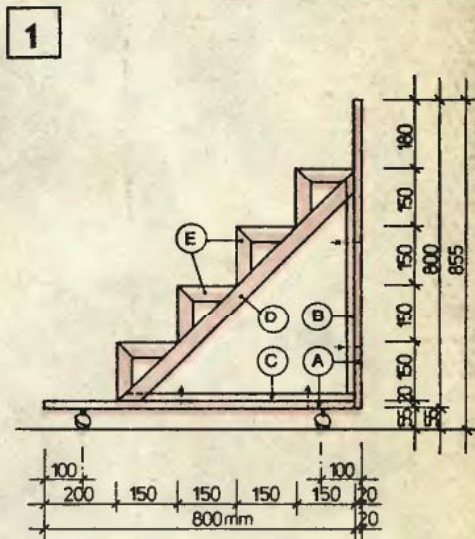
A munkát az anyagok leszábásával kezdjük. A tartókeret egyik befogója (B) 580, a másik (C) 600 mm hosszú. Az oldalról hozzácsavarozott átfogó (D) hossza 650 mm. A lépcsős váz lécdarabjai (E) 150–150 mm hosszúak, de mindkét végüket vágjuk le 45° -os szögűre. A szögben vágott bütös részeket a lépcsőfoknál egyszer 90° -osra illesszük, a másik részen pedig magát a bütös felületet helyezük az átfogó keretléc élére. A négy lépcsőfok átlóhoz való erősítését 6 mm átmérőjű, rovátkolt felületű tiplikkel és enyvet oldjuk meg.

Az átlós lécs két végéhez merőlegesen csatlakoztassuk, majd csavarozzuk a két befogó keretléc darabot. Az elkészített lépcsős tartóvázat rögzítjük a faforgács lapokhoz is (2. ábra) a 800 mm-es él mentén. Végül az alsó lapra szereljük fel a fotelgörgőket.

A kereskedelembe kapható $600 \times 150 \times 150$ mm-es virágládákat töltsük meg földdel és a viráglepcsőt betelepíthetjük növényekkel.

☆☆

— anz —

A VARIART elemek egyéni elképzeléseinek valóra váltásában segítünk!

variArt

az Ön lehetősége!

VARIART elemekből a polctól - a szekrénysorig mindent összeállíthat!

A VARIART elemek minden oldalukon bevont faforgácslapok. A sokféle felhasználási lehetőséget a széles méretválaszték adja. Alapszín a fehér, az ajtóelemek barna és szürke színben is készülnek.

Gyártó: Nyugat-Magyarországi Fagazdasági Kombinát

9700 Szombathely, Zanati u. 26.
Tel.: 94/11-321

Forgalmazók: NYFK 21. üzeme

9700 Szombathely, Puskás Tivadar u. 12.
Tel.: 94/11-321, 184-es mellék

Erdei Termék Vállalat

1047 Budapest IV., Tinódi u. 2.
Tel.: 1/692-227

ABI

4030 Debrecen, Diószegi u. 36.
Tel.: 52/13-139, 17-458

Mátravidéki Építő- és Szakszövetkezet

3200 Gyöngyös, Kossuth L. u. 11.
Tel.: 37/11-285

A forgalmazó helyeken vevőszolgálatunk minden kedves érdeklődőnek felvilágosítást és szakmai segítséget nyújtanak!

Ára: 15,- Ft

ESKMESTER

Az munka olcsóbb, gyorsabb,
gondosabb!

86/7

Divattáska
23. oldal